

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTCIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **44**

DEN 2 NOV. 1924

PRIS: **35 ÖRE**

REDAKTÖR
EVA BERGSTRÖM

Mona Lisa

sådan fru Göta Ljungberg framställer henne i Max von Schillings opera, som denna vecka haft sin premiär på Kungl. Teatern.

ERIK RÖNIKA

om hur Sanct Erik besöker sin skyddsstad och går på restaurang.

HÄNDE SIG FÖRLEDEN DAG ATT Jag ERIK beslöt göra ett besök i detta Stockholm vars skyddshelgon jag blivit. Vandrade jag därför oförmärkt genom stadsporten och sällade mig på vägen till en man underkunnig i många ting.

Förvisso filmar du eller kommer du från en Masquerade, sade han och såg på min kungaskrud. Kom låtom oss gå till en klädermakare.

icke förstående hans sällsamma tal följde jag honom likväl åt. Och påfördes mig en dräkt tryckande som en tvångströja samt dunkel som en likbärrares.

Klarligen finner jag detta vara en botgörarekåpa, menade jag, men mannen sade mig att såmedelst kläda sig de svenske alltid. Inser jag nu granneligen varför en stilla Melancholia beständigt vilar över deras anleten.

Illa månede jag förstå om det icke råder örlig i landet, undslapp det mig senare då vi åter stodo på vägen mellan husen ögnande hiskeliga stridsvagnar de där stora såsom fästen rusade förbi mitt häpna öga under stort gny.

Dessa vagnar kallas bilar, svarade mannen, och är det ett vittnesbörd om stor djärvhet att låta stänga in sig i dem och bliva slungad iväg långa stycken framåt. Ofta undkommer man icke utan skrämor men lyckas den oförvägne häller han myntat silver i den körande svennens hand till belöning. Är fuller väl det du menade om örlig dock sanning. Landet är skiftat mellan två stora härar de där bekämpa varandra under skri och vapenbrak och slående på sköldar. I spetsen för den ena hären går en rysansfull bärsärk vid namn Per Albin som nu stormat ditt Stockholm och intagit det medan inneånarna sovit och i vapenförbund med en skara fanatici

de ock vattumän heta ty ehuru kallande sig fridens män utföra de vilda krigsdanser fylldes sin buk med omåttliga hopar vatten så att deras sinne omtöcknas och förmena de sig vara större än alla män i landet. Hålla de nu den besegrade hövdingen Trygger fången men hans följesven Arvid även kallad lindmannen ty han lindar männen efter sin vilja och kvinnorna omkring sitt finger, har lyckats undfly. Och väl bröstas sig Per Albin i sitt tält men rädas må han dock om Arvid och bondehären kommer anstormande. Osedd av alla har ock en liten skara moskovitiska trälar lyckats landa här och bygga sig ett fäste vars ingång spärrad är av en så benämd kilbom, dock vardandes av dåligt virke och väl temmeligen lätt att i flisor hugga när den stund kommer att de moskoviter vräkta varda i den sjö dädan de

äro komna. Aktar man dock icke mycket på dem ty större ting fylla sinnena. Här råder stor oro i landet ty mjödknektarna äro fyllda av dolskhet och vilja ej mera arbeta, mjödet sinar och männen kvida av torka. Överröstas de dock av Wilhelm Petters son även av somliga benämd Berger, ty han sitter i sin håla på berget såsom en eremit utstötandes vilda tjut samt desso emellan ristande sina harposträngar så att där höras fasansfulla ljud sådana som alltid pläga efterföljas av en elak utländsk sjuka kallad opera. De därav plågade hållas gemenligen inestängda i ett publikt Operahus varest en del barmhärtigt folk när det kvällas ser till dem och lyss då plågorna komma de olyckliga att vändas så att de skrika och överrösta varandra. Blir låten för stark slår en man åt dem med sin käpp och giver han på samma gång tecken åt gigare och harpospelare och pukslagare som alla med sina låten komma till hjälp att man ej hör de kvaldas jämmer. Påstås det att deras vårdare John Årkesångare ock engång emellan anfäktas och låter höra sin stämma. Men vid det man räcker honom en knippa av lagerträdet blad trycker han dem mot sitt hjärta och i samma stund småler han och plågorna äro hävda.

Lågo till helt nyligen på den Norra bron den sida därav som åt Operagården vetter ett par ganska tama katter icke ofredandes någon om icke några concurrentes, det är »medspringare» en sällsam art människor de där till uppgift hava att när morgonen gryr springa i byggningarna omkring talandes om det som hänt och icke hänt haver. Är ock däribland en rask gumma benämd Madam Andersson, rätt artig i benen sin höga ålder till trots, desso likes ock en burgen dam som icke aktandes på

penningar köpt och till staden skänkit hosbemälda två stora lejonkattor från Välskland hitförda. Funno de sig dock här icke rätt väl till mods ty spred sig ett rykte att bärsärkarna de där nu makten hava skola å svenska lejonet alla tänder avsåga och alla klor klippta och vid det att en dag Per Albin gånga syntes på den Norra bron betogs den ena lejonkatten av sådan skräck att han neder i böljan hoppade och omkeligen omkom. Vad som nu i desso ställe sättas skall vet ingen men det ryktas med ängslan att man skall till råds kalla de blinda trollkarlar som Esteter nämnas, en mordlysten hop som tillbedjande främmande gudar hållas i stor fruktan ity att deras sällsamt frammulade besvärjelser obegripliga som de äro menas ha de svåraste följer för staden.

När jag detta erfarit hade sade mannen vid min sida: kom låtom oss förlusta oss med spisning, jag skall ringa efter ett bord. Nalkades han därpå en vägg, slog på en klocka som ljudade och talade besynnerliga ord till väggen men brydde jag mig ej därom ty intet bord vart dock synligt. Gingo vi alltså dädan och kommo in i en gyllene slottssal med sköna skilderier uppå väggarna. Bänkade vi oss alltså och vid det han skådade sig kring överfors mannen av häftiga ryckningar i huvudet, vändandes det åt alla håll.

Hur är det dig? sporde jag. Är du av skälvsot drabbad?

Såg han mig förvånad an och mälde: jag hälsar blott på mina bröder.

I sanning måtte din mor varit en frukt-sam kvinna, utropade jag häpen, ty halva slottssalen är fylld av dina bröder.

Log han och sade: icke underligt, jag fick 28 nya i går kväll.

Säkerligen är här fest i dag, sade jag därpå, ögnande samlingsens mångtalighet. Men erfarande att så icke var, prisade jag slottsherren, den där en mäktiga rik man vara månede, som kunde så många gäster hos sig se.

Icke så, yttrade följesvennen, spörj och du skall finna hurusom uslaste dagaträl förmer är än han, ty allt det han förvärfvar måste han lämna till en grym och elak jätte benämd Bratt.

Besynnerligt tal för du på tungan, utlät jag mig. Finnas här ännu troll i landet?

Helt visst svarade mannen, på kvällen finnas här mångfaldiga platser uppfyllda av farliga små troll. Men skola vi nu icke hava en pärla?

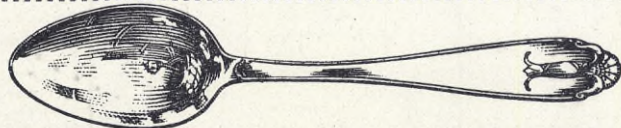
Därtill gav jag mitt bifall ty ho är den som icke smyckar sig med pärlor?

Om mina övriga upplevelser skall nästa gång täljas.

CELESTIN.

Storkyrkans kör firade nyligen en högtidsdag, då fyra av dess kvinnliga medlemmar förärades Patriotiska sällskapets guldmedalj för trogen tjänst. Medaljörerna, som synas ovan å bilden, voro fru Hildur Ljungquist-Karlson och fröknarna Ebba Carlson, Hildur Andersson och Berta Lidström.

NYTT SVENSKT
MATSILVER

VASAMODELLEN

Tillverkare: GULDSMEDS AKTIEBOLAGET I STOCKHOLM

Säljes i varje förstklassig juvelerareaffär.

"KINANGOZI" I N O R G E

PRINS WILHELM GÖR PUBLIKSUCCÈS PÅ CENTRALTEATRET I KRISTIANIA.

Från vänster: Fröken Isefiar som Sylvia.
— Slutscenen i andra akten. — Erling

Drangsholt som Kinangozi. — I mitten: Holst
Jensen som Simba.

"Kinangozi" har nu även nått utanför Sveriges gränser. I förra veckan hade den premiär på Centralteatret i Kristiania och det blev en enastående publiksuccès för den kunglige författaren, som själv rest till Kristiania för att övervara premiären. Iduns Kristianiakorrespondent berättar här om den lysande och med så mycken spänning motsedda premiären.

SÄLLAN ELLER ALDRIG HAR EN premiär på Centralteatret burits av en sådan stämning som då »Kinangozi» blev uppförd för första gången. Publikens förväntan var spänd till det yttersta, biljetterna voro utsålda dagar i förväg till dubbla priser. Tidningarna hade också gjort sitt till — intervjuerna med prins Wilhelm hade varit många och långa. Och att pjäsens handling var förlagd till Afrika, att en rad av teaterns mest kända skådespelare skulle uppträda som negrer, att det skulle dansas krigsdanser och kastas spjut — allt gjorde att premiären nästan undanskymde valen, som just pågingo i de dagarna.

Kung Haakon, som inte ofta är på Centralteatret, satt i kungliga logen med sitt följe, de utländska legationernas medlemmar syntes på parkett och det var en i allt elegant och distinguerad publik, som bevistade premiären. Föreställningen följdes också med

Iduns dukade bord. — Hemo. Byggnadsutställningen i Linköping har pågått hela denna vecka och blivit en avgjord succès. Ett av de mest uppmärksammade partierna har varit Iduns dukade bord, där husmödrar inbjudits tärva i duk-

spänt intresse och efter varje akt blev det en mängd framropningar. Särskilt voro Erling Drangsholt som Kinangozi och Holst Jensen som Simba föremål för hjärtliga hyllningar. Men det var ändå först då ridån föll efter sista akten som publikens känslor gävo sig luft. Man ville se och hylla författaren, prins Wilhelm. Publiken satt lugnt kvar, ingen tänkte på att storma ut i garderoben för att få sina kläder. Men det behövdes mycket applåder innan man kunde förmå »Kinangozis» författare att visa sig. När han så till slut leende trädde in på scenen, var det så att taket i Centralteatret kunde lyfta sig av jubel och applåder. Som en man reste sig publiken, orkestern gav »touche» och man höjde leven och hurrarop. Gång på gång måste prins Wilhelm in — dels ensam, dels tillsammans med skådespelarna. Direktör Otto överlämnade en lagerkrans med band i de norska färgerna och det var av allt att döma en strålande och enastående succès.

Men ack, så lätt går det inte här i livet! Kritiken var icke riktigt lika nådig som publiken. Ett är dock säkert — »Kinangozis» premiär var en händelse, som man sent skall glömma i Kristianias teatervärld.

ning av vackra och originella bord. Tävlingen bedömdes av utställningspubliken medelst röstsedlar som tillhandahållits på utställningen. Här ses ett fruktbord med svart duk och kristaller. (Foto: Stenhardt, Linköping.)

Ett pälsverk

från Arvid Lindahls Päls-modeaffär,

7 Biblioteksgatan 7

bereder alltid en
Dam den största

GLÄDJE

Obs.! I kulören, kvalitén och det noggranna arbetet ligger Pälsverkets stora värde.

Obs.! Importerat dussinarbete kan därför aldrig jämföras med min tillverkning.

HUR HAR DET GÅTT MED UNGDOMSIDEALEN?

ANNA WAHLENBERG TYCKTE OM ANNA MARIA LENNGREN OCH VILLE BLI PRÄST.

REDAN VID TIO års ålder hade jag klart för mig att jag ville skriva. Det första jag lyckades åstadkomma var en vers till min mor. Då var jag tolv år. Min litterära förebild och mitt ideal på den tiden var fru Lenngren och det första alster jag fick tryckt var också i fru Lenngrens stil en versifierad satirisk dialog mellan en äldre kokett dam och en ung flicka. Jag hade skickat in den anonymt till Söndags-Nisse, som min far höll, men min häpnad och obe-

Anna Wahlenberg i unga år och — i mitten — nu.

skrivliga överraskning, när jag i ett följande nummer av tidningen fick se en teckning vars innehåll jag tyckte mig känna igen och därunder min dikt, kan inte beskrivas. Jag gömde djupt i mitt hjärta denna underbara hemlighet och talade bara om den för min bror och min syster och kanske för min far.

Sedan fortsatte jag att skriva i Söndags-Nisse, mest små parodier av skådespel, uppförda på Stockholms teatrar. Anonymiteten bevarade jag strängt. Min bror fick gå till redaktionen med veckans opus och kvittera ut det honorar av fem eller tio kronor som lämnades, men han hade stränga order att tiga och trots ivriga frågor röjde han inte författarens namn.

Redan när jag var tolv år dog min mor. Hennes fina sjäfulla väsen hade väl varit mitt första ideal.

Ungefär vid samma tid fick jag klart för mig att jag gärna ville bli präst och anledningen var den att jag hade så svårt att hålla mig vaken i kyrkan under predikningarna. Texten tycktes mig så vacker, men jag tyckte inte att prästen, som vi brukade höra hade någon riktig förmåga att lägga ut den, utan tyckte att jag skulle kunnat göra det bra mycket bättre. Jag skulle tillämpat bibelorden på varje handa mänskliga förhållanden och tagit fullt upp av exempel ur det dagliga livet. Nå det var nu inte att tänka på, det finns ju

kom emellertid sedan Fröding att stå.

Anna Wahlenberg tystnar och den besökandes uppmärksamhet fästes vid en gipsbyst av en gosse på bokhyllan. Det är något i porträtthuvudets livfulla, intensiva uttryck som tydligen inte endast av en tillfällighet påminner om författarinnan, men hos henne dämpat av en mera drömmande inåtvändhet, en sagomors blida vekhet.

»Vem är det?»

»Min yngste son», svarar hon. »En enda gång har också jag varit konstnär», hon småler skälmaktigt och försöker se riktigt blygsam ut, »den där bysten gjorde jag helt hastigt på tre dagar.» Ib.

VARFÖR INGEN KVINNA I MINISTÄREN?

EN FRÅGA TILL DEN NYE STATSMINISTERN.

»VARFÖR KOM INGEN KVINNA MED i ministären?»

Denna fråga ställa vi enkelt och rättframt till den nye statsministern. Danmarks försprång ger oss nämligen ingen ro.

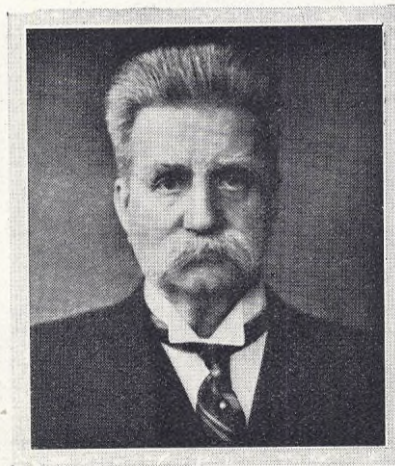
»Ja, det finns ingen principiell motvilja hos mig mot en kvinna i regeringen», svarar exc. Branting, »men på grund av den stora administrativa verksamhet och erfarenhet, som måste ligga till bakgrund för en sådan uppgift har ingen kvinna i Sverige visat sig jämbördig med de män som kunnat ifrågakomma, om man nämligen skall ställa samma anspråk på båda.

I Danmark däremot har doktor Nina Bang kunnat hävda en plats i sitt lands regering därför att hon verkligen haft stor erfarenhet inom olika områden inte bara inom politiken utan även genom sin föregående post inom landstingets finansutskott.»

Så övergå vi till ett par andra aktuella kvinnofrågor.

»Vad anser Ers Excellens om kvinnan som präst och domare?»

»Att fältet för kvinnlig verksamhet vidgas och har rätt att vidgas är jag fullt på det klara med och jag är övertygad om att när statistiken från de senaste valen blir färdig kommer den att visa större deltagande av kvinnor än någonsin förr. Kvinnorna rycka in överallt och det är na-

Statsminister Branting. (Foto: Hård.)

Med Danmarks exempel för ögonen framställa vi till den nye statsministern jämte några andra kvinnofrågor en blyg förfrågan: »Varför ingen kvinna i ministären?» Exc. Branting står välvilligt redo med svaret.

turligtvis olämpligt att utestänga dem på grund av deras kön.

Som präster tror jag inte att åt det hål-

let begåvade kvinnor äro olämpliga, tvärtom!

Ifråga om kvinnor som domare känner jag mig mindre säker på mitt omdöme om hur de skulle lämpa sig, därför att jag ännu inte haft tid att sätta mig in i den frågan, det finns ju skäl både för och emot.»

Så en liten fåfänglighetsfråga.

»Komma ordnar att utdelas även åt kvinnor?»

»Ordensväsendet är en sak för sig», svarar statsministern med det svagaste småleende. »Vi i den socialdemokratiska regeringen ta inte emot några ordnar för egen del. Men så länge fåfänga finns kan man vinna vissa fördelar med att utdela ordnar, exempelvis välvilligt tillmötesgående i vissa fall, eller penningbidrag, som inte kunna vinnas på annat sätt. Om kvinnor kunna erhålla ordnar eller ej regleras av ordensstatuterna. Men som sagt, frågan om kvinnans lämplighet som domare skall jag närmare sätta mig in i.

Och även om kvinnan hos oss inte visat sig lämplig för ett regeringsuppdrag...»

»Ännu? — —»

»Ja, ännu», svarar han och åter flyger skuggan av ett leende över dessa allvarliga drag, som tyckas huggna i sten, »så tvivlar jag inte på hennes framtida möjligheter.» I. B—d.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

GUVERNANTEN AV I GÅR OCH I DAG

VAR FINNS DEN MODERNA GUVERNANTEN OCH HUR HAR HON DET?

Mamsell Eva Ahn, professorskan Ann-Margret Holmgrens guvernant på 1860-talet.

FÖRR I VÄRLDEN, I DEN »GAMLA goda tiden» spelade guvernanten stor roll i samhällsmiljön. Guvernanten fanns i varje större hem på landet och ofta fick hon lämna stoff för typer och öden i den tidens litteratur. Man kan så livligt för sig se den både myndiga och graciösa eller kanske någon gång spetsiga och bleka mamsellgestalten i krinolin, när hon förde sina disciplar in i en väl tillrättad och avvägd kunskapsvärld och inplantade vett och skick i dem. Ofta voro de sina lärjungars bästa vänner och övade stort inflytande på deras utveckling. »Rättänkande, sanningsfull och gudfruktig, säger Fredrika Bremers syster om deras gemensamma guvernant, mamsell Frumerie — av barnen kallad »Bonne Amie» — »lade hon grunden till allt gott hos oss. Till henne gingo vi med alla våra bekymmer och hade ett utslutande förtroende till henne.»

Och en förnäm gammal dam med vitt i håret berättar för mig om sin guvernantuppfostran, som var den vanliga för unga flickor av hennes stånd på hennes tid.

»Jag har aldrig gått i skola. Hela min och min systers undervisning var förlagd till hemmet, där den leddes av vår guvernant. Och likadant var det på granngårdarna, överallt fanns det guvernanter. De satte liksom en viss prägel på hemmen. Ofta voro de verkliga medlemmar av familjen, dess allt i allo, ett slags klockarfar, som skulle allting bestyra. Och på äldre dagar sutto de kvar som inventarier i husen. Naturligtvis kunde förhållandena vara olika i olika familjer, men mestadels var det nog på detta sätt. Mina egna guvernanter minns jag mycket väl. De måste vara ett slags universalsnillen, ty de hade att undervisa i alla skolämnen från matematik till språk samt vidare i pianospelning, sång och teck-

Förr i världen var guvernanten en betydande person, som man för flickornas uppfostran måste räkna mycket med. Men var finns guvernanten nu och hur har hon det? Detta är några frågor, som bragts på tal i denna artikel och som kanske äro värda uppmärksamhet och diskussion i kvinnokretsar.

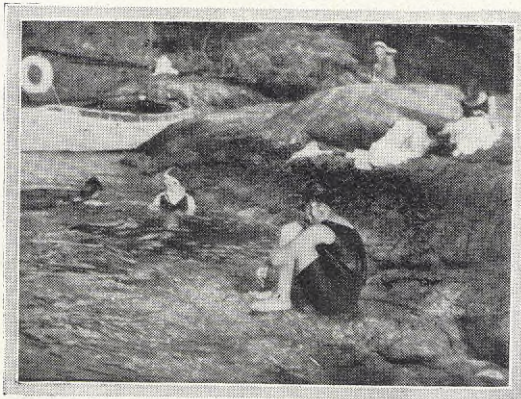
ning. Och inte fingo de ligga på latsidan. Min far hade den idéen att vi skulle läsa hela året om; foro vi bort på sommaren var alltid guvernanten med och lektionerna höllos som vanligt. Däremot förekom inte läsläsning, utan vårt pensum pluggades in under lektionerna. Guvernantlyrket var naturligtvis mycket vanligt på den tiden, ty de ogifta kvinnorna hade just inte mycket annat att ta sig till, om de behövde tjäna sitt uppehälle. Som ganska unga gävo de sig ut som guvernanter och sedan gällde det, om de blevo gifta, annars fingo de snällt stanna som guvernanter i hela sitt liv.»

Guvernanten av i dag.

Men var finns guvernanten nu? Är hon försvunnen? Eller är hon bara bortglömd?

I automobilernas och tågens tidevarv kan guvernanten knappast spela samma betydande roll som förr. Man talar om att det svenska herrgårdslivet alltmer försvinner och av detta var guvernanten en del, som också tar farväl. Ännu finns väl guvernanten kvar, men hon har blivit en annan. Det är icke längre den gamla mamsellen, som slutar som inventarium i huset. Atminstone söker hon undkomma detta öde ty det har inte mycket gott att bjuda henne numera.

Sedan de stora flickskolorna inrättats och vuxit fram i rikt antal, söka de flesta föräldrar sända sina flickor dit. Och detta erbjuder i allmänhet inga större svårigheter, då tåg och automobiler förkortat avstånden mellan land och stad och städerna bjuda bekväma möjligheter till inackorderingar och skolhushåll. Tar man nu guvernant är det oftast endast för de första åren av barnens skoltid — guvernanten skall läsa upp dem till någon viss klass

Så här kan den moderna guvernanten roa sig i sommartid.

Fräulein Emma Zirk, tysk guvernant i Ann-Margret Holmgrens barndomshem.

— och sällsyntare äro de fall, då flickornas hela undervisningstid lägges i en guvernants händer — det skall i så fall vara i mycket stora familjer, där antingen traditioner bjuda att en guvernant skall finnas eller det bättre förenar sig med ekonomien att hålla flickorna hemma än i skolhushåll i den avlägsna staden.

Men om möjligheterna för guvernanten blivit både andra och färre, så har också den moderna guvernanten blivit en annan. Kvinnorna äro icke längre hänvisade till något snävt försörjningsområde, alla vägar till en mängd yrken stå öppna för dem. Bland dessa lockar guvernantens yrke icke särskilt, annat än för några år. Först när den unga damen som studentska eller med normalskolekompetens lämnar skolan och icke har bestämt sig för någon speciell bana, men tycker att hon behöver tjäna en slant, ger hon sig ofta ut som guvernant. För detta behövs inga nya studier, det räcker med de färska skolkunskaperna och så är det roligt att komma ut ett tag. Av dessa unga guvernanter finns det fullt upp landet runt. De stanna på sin plats ett år eller två, tills de läst upp sina elever för en viss klass, och sedan fara de hem igen, gifta sig eller slå sig på någon ny bana. Denna guvernanttid hinner sällan tära hårdare på de unga damernas krafter, men mycket ofta blir den en glad och frisk upplevelse bland föräldrar och barn, som intagas av den unga livssprudlande guvernanten från storstaden och göra allt för att hon skall ha en angenäm tid hos dem.

I bästa och flesta fall rekryteras guvernantkåren numera på detta sätt. Men — och det finns alltid ett men — en och annan gång ännu kan det hända, att den unga, glada tillfällighetsguvernanten aldrig

(Forts. sid. 1126.)

Ytterst delikat nougatchoklad i kartonger à Kr. 1:25

D E R A S F R U A R

FRU SIGRID HAGSTRÖMER, MAKÅ TILL LANDSHÖVDINGEN I BLEKINGE LÅN, SVEN HAGSTRÖMER.

ÅNNU EN AV SEPTEMBERS SISTA dagar står lunchbordet dukat på residensets altan i Karlskrona. Våggarna skydda åt båda sidor, solen gassar ner över det inbjudande hörnet, genom de höstbrokiga blomstren, som klånga i råket rakt fram, skymta båtarne vid Kungsbron, och rakt ut lyser fjården blå och frisk.

»Jag ålskar den här utsikten», säger residensets härskarinnå, landshövdingens fru Sigråd Hagströmer.

Fru Hagströmer är fäståd vid havet sedan barndomen. Hon är dotter till den kände läkaren, professor Per Wising i Stockholm och hans maka född Benedicks, och hennes barndoms somrar tillbringades på Kappsta på Lidingön. Som gift flyttade hon ett stycke längre ut i skårgården, till Kiludden nära Stavnsås, sedan 35 år tillbaka det Hagströmerska sommarstället. Och nu är det snart ett år sedan utnåmningen till landshövding i Blekinge lån nådde hennes make, och fru Hagströmer förflyttades ner till utposten i söder. Och hon är glad att alltjåmt få ha blått vatten utanför sina fönster.

Utgången från ett fint bildat och gedi- get hem och en intelligent slåkt fick fru Hagströmer som ung flicka en synnerligen mångsidig utbildning. »Jag gick igenom kurser i allting utom porslinsmålning», säger hon själv ej utan ett stånk av självironi, som dock förfelar sin verkan, ty detta att läsa konsthistoria för Laurin, lära bokhålleri hos Påhlmans, hushåll hos Elisabeth Östman, linnesoömad och mycket annat, är just sådant, som gör en kvinna beredd för vilken plats livet ån har i beredskap åt henne.

Fru Hagströmer är f. ö. synnerligen belåst och berest. Ett av hennes största personliga intressen är att resa. Hon fick tidigt se sig om i världen, som ung flicka vistades hon exempelvis på Korsika och i Nieder-Offleiden i Tyskland genomgick hon under ett år Wirtschaftliche Frauenschule med förutom hushåll åven trådgårds- och hönsskötsel på schemat.

Hennes intresse för resor är det väl också, som gett henne mod att sända ut sina tvenne åldsta gossar, 15 och 16 år gamla,

Fru Sigråd Hagströmer.

Landshövding Hagströmers fru i Karlskrona vill vara en glad och god befåhåvare ombord på den båt hon fått hand om på seglatsen genom livet, och att hon inte behöver misslyckas härå framgår av artikeln.

på den 2 månaders resa, som de i sommar under tysk ledning företagit till Egypten, Palestina, Grekland m. fl. platser. Trettonåringen stannade hemma, tog simkandidaten och var sina föråldrars tröst under brödernas bortvaro. Hurtiga, våluppfostrade pojkar alla tre.

Under sina stockholmsår — medan hennes man var statssekreterare — fick fru Hagströmer genom ett livligt umgånge-

liv ån mer tillfälle att utveckla de sällskapstalanger, vilka på hennes nuvarande plats som landshövdingens maka komma synnerligen väl till pass. Åven visade hon redan då stort intresse för olika former av vålgörenhet. Hon var en av dem, som för ett par år sedan startade »Julstjärnan» — till hjälp för de fattiga i Norrland. Och av »S. de C.» (Sœurs de Charité) är hon en intresserad medlem.

Den vackra byggnaden vid Kungsbron har sedan i maj stått under reparation, och fru Hagströmers praktiska låggning, energi och säkra smak har här varit till stor nytta. Under vår rond genom de 24 rummen visar hon på många små detaljer, där hon genomfört moderniseringar och förbåttningar icke minst inom köksdepartementet. Det har ej varit lätt att i samband med reparationerna passa material och färger med de vackra gamla möbler och konstföremål, som familjen Hagströmer medfört från sitt stockholms hem, men nu, då arbetena börja nalkas sin fullbordan, kan fastslås, att residensets nya inredning verkar smakfull, helgjuten och vårdig.

Av dem fru Hagströmer hittills kommit i beröring med har hon redan hunnit göra sig innerligt avhållen. Hon är så naturlig, intelligent och förfinad till sitt våsen — en glimt av verklig humor lyser ur ögonvrån, och en spirituell slagfårdighet betecknar hennes konversation.

Den bild jag här sökt ge av Blekinges nya landshövdingens maka är grundad på vad jag själv sett och vad jag hört av andra. När jag frågar henne, vad jag skall berätta, så säger hon: »Skriv inte om mig utan om utsikten! Här är som att sitta på en båt!» Och det är det verkligen. Sitter man på altanen, ser man ingenting av kajen nedanför — bara det blå vattnet, red- den med alla dess båtar. Och där landshövdingens maka Hagströmer sitter i en korgstol på sin »båt» — med sin kompanjon om skutan och sina tre gaster omkring sig, gör hon intryck av en lycklig, god och glad befåhåvare.

A. F—K.

K V I N N O R N A U T E I V Ä R L D E N

AV PROFESSORSKAN ANN-MARGRET HOLMGREN.

Matriarkat. Medan kvinnorna i den civiliserade världen ha all möda att ernå jämstålldhet med männen i medborgerliga rättigheter och i medansvar för hur stat och samhälle styras, så lär det enligt vad den engelska kvinnotidningen »The Vote» meddelar, finnas isolerade folkstammar i bergen på ön Formosa vid sydöstra kusten av Kina där fullstålndigt matriarkat är rå- dande. Förhållandet upptäcktes av Mrs Mc Govern under hennes sjuåriga vistelse där på ön i japansk tjänst.

Det fanns två stammar Paiwans och Piy- mas där regentstålningen var årvtlig endast på kvinnosidan. Men om en drottning

Innehåll: Landet där drottningarna re- gera. — Kinesiska som är huvudredak- tör. — Kvinnan som assessor, diplomat och statsråd.

dog utan att efterlåmna någon dotter, så kunde en man få väljas till regent.

Inom en annan stam hade varje mindre grupp ett kvinnligt prästerligt överhuvud som valdes genom omröstning. I allmänhet valdes till dessa förtroendeposter dem som hade visat sig kunna fördriva de onda regn- andarna eller som kunde tyda tecken som

ledde till jaktlycka. Vidskepelsen var som hos alla ociviliserade folk naturligtvis myc- ket stor.

Kvinnorna förvaldade stammens alla pen- gar och alla livsmedel. Och matrasonerna för dagen utlåmnades av kvinnor till kvin- norna i de olika familjerna. Det var åven kvinnorna som odlade jorden och skötte om skörden. Och de beredde också vinet och tobaksbladen.

Eget nog voro tvister inom dessa stam- mar sållynta, men när de förekommo, så avgjordes de utan vidare av drottningen eller det prästerliga överhuvudet. Ibland

(Forts. sid. 1123.)

Kraftnedsåtting

övervinnes snabbast med

IDOZAN

ERKÅNT BÅSTA JÅRNMEDICIN

KJOL BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÅTTAD
ELLER FÅRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA GÖTEBORG

GARÇONNE-MODETS TRIUMF

DEN RAKA LINJEN ÄR ETT HÄLSOSAMT MOD, SÄGER EN ENGELSK LÄKARE.

DET LÄR (EHURU JAG KNAPPAST kan förmå mig att tro det) finnas män så till den grad barskrapade på sinne för tillvarons fundamentala värden, att de leva i en slags ständigt panik för modist- och sömmerskeräkningar. De fatta icke att vad de tanklöst kalla de meningslöst växlande dammoderna äro en reflex av den rytm utan vilken ingen verklig utveckling kan förekomma. Om det är sant att det finnes sådana män utanför den mera stereotypade skämtpressens konventionella galleri, påkalla de vårt medlidande.

Det finns en annan typ av manlig uppenbarelseform när det gäller moder. Jag åsyftar den kände herrn vars stolthet är ett par solida knäholkar, en överdrivet generöst tillmätt byxbak, en kavajkrage som går en decimeter bakåt utanför den tvivelaktigt vita kragen, kort sagt ett troget bevarat allmänt yttre tillstånd av skrynkighet, pölsighet och utslitenhet. Han är, tror han, för intelligent att kunna låta sina tankar syssla med något så barockt, så frivolt, så tomt som kvinnodräktens kapriser. Han tar på sig ungefär samma min av komplett enfald — som han kallar andlig överlägsenhet — inför två damhattar, som en från övre Nigeria på måfå utvald neger sannolikt skulle affektera, om han anmodades att göra en estetisk jämförelse mellan Velasques' Don Baltasar Carlos och Sir Joshua Reynolds' Lady Elisabeth Seymour.

Men jag har sagt nog om dessa narraktiga och förlorade existenser, som endast förhöja intrycket av sin groteska bortkommenhet genom att högmodigt kokettera med den. En ny moderiktning är naturligtvis ingenting att bagatellisera. Det finns få företeelser som mera påtagligt sätta spår i vårt dagliga liv. En kort kjol eller en lång kjol, en vid kjol eller en smal kjol, en rutig kjol eller en randig kjol

Mannen i panisk förfäran inför kvinnans modeskapelser.

Det slår ner som en bomb! Modet skulle vara hälsosamt! Det förkättrade, förlöjligade modet och den moderna modegalna kvinnan. Ja, läs här vad en framstående engelsk läkare har sagt och de ord och inga visor, som en manlig (!) signatur — Iduns Londonkorrespondent — serverar i ämnet. Det blir tröst för många kvinnohjärtan och en kanske både välbehövlig och välgörande salva för herrarna.

eller en enfärgad kjol betyder en grundlig valörförändring i gatubilden och salongs-effekter.

Jag har blott talat om kjolen. Vilken variation av sensationer ligger icke förborgad i den strid som just nu i tysthet utkämpas mellan Paris' och Londons strumpfurnissörer! Skall silkesstrumpan vara svart eller skär eller »solbränd»? Det faktum att Paris energiskt förfäktar den svarta strumpan, medan London envist håller fast vid den ljusa, bottnar icke blott i ytliga nycker. London är så disigt, grått och vått, att det icke kan vara annat än karrikatyrnämsig brist på psykologisk blick som lurar M. Poiret att köra fram med svarta strumpor på sina mannekänger. Dylikt kan bli farligt för Paris' hegemoni. Den sviktat redan.

London och Paris' hegemoni.

London har under de senaste åren flera gånger revolterat. Skulle mot förmodan Paris' överhöghet i modets värld på allvar ifrågasättas, stå stora värden i samma ögonblick på spel för Frankrike. Paris' diktatorställning i den goda smakens och det

raffinerade pikanteriets riken är en tillgång som republiken icke har råd att förlora.

Amerika har visat, att idéer kunna komma därifrån (via importerade franska hjärnor); London röjer lust att vilja hävda sig i samma stil.

Det är svårt att förklara varför icke de Londonska modekungarna och prinsessorna förmå att »skapa» i London. Det ser ut som om åtminstone än så länge Pariserluften icke kunde undvaras. Att hitta på moder i London tycks vara en smula likt att försöka spela operett på en melankolisk goodtemperladas plattform.

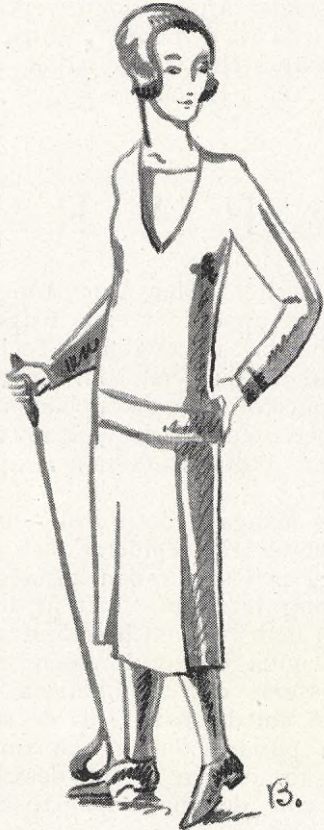
Gossgealter i kjolar.

Det är intressant att observera hur engelsk smak i alla fall indirekt bestämmer modeutvecklingen. Den underbart smala och raka silhuett-typ som modet eftersträvar är en återspeglning av engelskt ideal. Engelsk skönhetsuppfattning präglas av en evig dragning till det gosseaktiga. Modet tolerar icke längre den överflödiga rundhet i behagen som ger gamla Moder Svea hennes matronalikt svällande tyngd. Allt detta manövreras nu bort och ett maskulint öga upplever den svindlande sensationen av att se kvinnokropparna som genom ett trolleri förvandla sig i enlighet med modets sista föreskrift.

Hur kan detta åstadkommas? Men här upphör en mans rätt att forska eller spörja.

Säkert är emellertid, att en gossaktig lätt- het i detta nu ger den londonska kvinnan en charm som hon enligt min oförgrip- ligen mening (som icke kommer att modifi- ras förrän nästa vår) aldrig tillförne i samma betagande grad välsignats med. Som allting kan också det nya modet på-

(Forts. sid. 1123.)

Den hälsosamma gosstoalletten.

I den gamla, goda tiden!

Tomtens Bakpulver

s.k. jästmjöl

HERR OCH FRU STOCKHOLM

EN FRAMSTÅENDE HOLLÄNSK KVINNLIG JOURNALIST OM SITT STOCKHOLMSBESÖK.

EN HÖGT BELÄGEN SALONG PÅ Angleterre. Jag sitter mittemot vår holländska gäst fru Neys Ekker som, halvt begravd bland tidningar, manuskript och brev ett ögonblick låter sin reservoirdenna vila och vänder sina vackra intelligenta ögon mot mig.

»Ni kommer ju från Stockholm», säger jag. »Vill ni berätta Iduns läsarinna om era intryck?»

På klingande franska utropar hon: »Nordens Venedig! Ja det vill jag gärna, ty där har jag visst lämnat kvar en god bit av mitt hjärta. Jag hade i Hornbæk blivit bekant med den unga fröken Ingeborg T., dotter till en av Sveriges mest framstående hotellmän! 'Får jag vara Er vägvisare i Stockholm?' frågade hon. Och det blev hon. Då jag anlände till det stora, vackra hotellet gav man mig en fil furstligt inredda rum i första våningen. Jag hade åtta fönster ut mot Nordens Venedig... det var som en dröm! I och med en intim familjemiddag fick jag mina första intryck av svensk gästfrihet och kultur.

Man hade sagt mig att svenskarna voro »stela» och »otillgängliga...» Jag fann att mina distingerade bordsgrannar voro verkliga kavaljerer. En svensks innersta känslor komma till uttryck, så snart han märker, att man förstår honom rätt. Nu lärde jag också för första gången känna svensk etikett. En dam kan icke som hos oss föra glaset till sina läppar innan hon är uppfordrad därtill av någon bordsgranne sin värdinnas eller värds ögon. Den där lilla blinkningen och så det lyfta glaset. Å, de gjorde det så allvarligt. Det tilltalade mig, det var så graciöst. I Holland har man mycket diskuterat detta typiskt svenska hälsningssätt. Konversationen fördes på fyra, fem språk, den berörde alla möjliga ämnen, främmande länder och städer... Jag kände det som om dessa människor strax hade blivit mina vänner.»

Fru Neys-Ekker fördjupar sig vidare i en mängd små iakttagelser. Bl. a. har hon

Fru Anna Neys-Ekker.

Iduns Köpenhamnskorrespondent har haft ett samtal med den kända holländska författarinnan och rese-korrespondenten fru Anna Neys-Ekker som berömmar vårt vackra Stockholm och svensk kultur samt gästfriheten, som hon finner större och mer äkta än i grannlanden.

konstaterat att svenska vaktmästare inte ha sitt motstycke i hela världen!

»Man måste ha rest mycket», säger hon för att rätt kunna uppskatta detta förhållande. Det artiga lugn, som dessa tjänare lade i dagen härstammar från en god uppfostran; lusten att hjälpa är deras andra natur. Det ger en atmosfär av harmoni, som behagligt kringsveper gästen.»

Också en annan för Stockholm smickrande liten observation här den holländska damen anställt: svenskens lätthet för främmande språk.

»Med min unga väninna genomströvade jag Stockholm kors och tvärs till fots och per bil. Fastän vi voro i september och societeten ännu inte hade kommit in från landet slog det mig — i motsats till Köpenhamn, där alla de unga damer jag frågade något svarade: »Versteh' nicht», — att svenska kvinnor så lätt behärskade världsspråken, bäst engelska. Ja till och med av chauffören, den unga expeditrice i varuhuset och frisörskan kunde jag göra mig förstådd.

»Nu en liten samvetsfråga, Madame: vilka tyckte ni bäst om, svenska damer eller herrar?»

»Herrar!» svarar min visavis utan att tänka sig. »I Norge var det omvänt!

»Såg ni något annat av Sverige än Stockholm?»

»Man ordnade en charmant resa till Dalarna åt mig, och där var jag i fyra dagar gäst på det vackra Siljansborg hos doktorinnan Appi en duktig och mycket älskvärd dam och en enastående omtänksam värdinna. Jag kunde skriva hela böcker om min Sverigeresa!»

Fru Neys-Ekker förstår att se och iakttaga. Jag minns exempelvis från vårt samtal till sist ett yttrande som detta:

»Fastän Sverige hör till de modernaste stater jag vet, har jag den uppfattningen att största delen av befolkningen har förblivit konservativ. Man hänger fast vid gamla känslor, och nödvändigheten att nivellera alla stånd, som Norge fick känna på, existerar inte här, där kast-andan och bördens betyda så mycket.

En generalsfamilj umgås endast med sina likar. De som ha en titel känna sig exklusiva. Endast artistvärlden verkar som traits d'union och rör sig fritt överallt, i alla kretsar. Här finns något som vi inte känna till i Holland.»

V. S.

EN MODE EPIDEMI I PARIS

ÄKTA ELLER ICKE ÄKTA ÄR EN alltid brännande fråga, då det gäller smycken. Och den är väl brännande än, om också icke i så hög grad som förr. Ty nu är det tillåtet att bära oäkta smycken och nu gör man ingen hemlighet av om de äro oäkta. »De ska' så va'» i en del fall helt enkelt.

Aldrig ha väl bijouteriavdelningarna varit så rikligt försedda i de stora varuhusen som nu. Paris och New York lancera varje år nyheter i bijouterier och ha därmed skapat ett särskilt bijouterimod, som man egentligen har all anledning att vara tacksam för. Ty nog är det bra mycket bättre med bijouterier, som inte ge sig ut för att vara annat än roligt krimkrams, än med oäkta juveler, som i detalj försöka efterapa de äkta och mycket dyrbara. Nu kan det vara chic med en glasbit hängande i svart snodd om halsen och ingen tycker

Silverkulorna kring hals och i öron.

att det är tarvligt. Men åtminstone vi hederliga själar uppe i Sverige reagera för raderna av vita, stora, runda Teclapärlor och allt vad de nu heta, som parisiskorna och amerikanskorna ogenerat hänga på sig och lysa med som om de vore äkta. Nej, bättre då, den oförfalskade och roligt målade glasbiten!

I år visas många nyheter i bijouterier. I Paris går en silverkulsepidemi, som är ganska förfärlig och som redan kastat en och annan dyning hit upp. Tätt åt omkring halsen skall man bära ett halsband av mycket stora runda silverkulor och halsbandet kompletteras ofta av likadana kulor i öronen. En annan epidemi är de små liksom vävda pärlarmbanden och ringar av små pärlor för öronen — om dessa pärlor vore äkta, vore det mera sympatiskt, men man kan möjligen försvara sig inför tanken på oäkta pärlor i dylika modesmycken.

KONSTFLITENS MÖBLER, MÖBELTYGER,
GARDINER och MATTOR
skänka hemtrevnad.
KONSTFLITEN, G:la Högskolan, Göteborg.

LIF FÖRSÄKRINGSBOLAGET
- STOCKHOLM -
Billiga premier. Liberala villkor.
Driftiga agenter antagas. **SVECIA**

ÖSTERRIKES FREDRIKA BREMER

MARIANNE HAINISCH — EN MÄRKLIG KVINNA I DET GAMLA OCH DET NYA ÖSTERRIKE.

Fru Hainisch i sitt arbetsrum. Nytaget porträtt. I ovalen: Marianne Hainisch.

Eichberg med de båda Hainischska villorna. I den närmaste bor fru Hainisch.

"Endast likställda och likvärdiga förmå skapa det högsta — familjen — så, att det blir värdigt ett ädelt människopar."

OVANSTÄENDE ORD UTTRYCKA en frejdad kvinnas livsåskådning och utgöra riktlinjerna för ett livsverk av ovanligt mått och omätligt värde. Det är Marianne Hainisch, »Österrikes Fredrika Bremer», som givit form åt den ädla tanken och invigt sitt liv åt förverkligandet av dess idé.

Första gången Marianne Hainisch's namn blev känt i vida kretsar var det kritiska året 1870, då kejsardömet genomgick den ekonomiska kris, som berövade tusende deras existens, varvid kvinnorna sågo sig nödsakade att gripa till förvärsarbete.

Det var då den unga, intelligenta fru Marianne Hainisch trädde fram i förgrunden och på en generalförsamling för kvinnornas förvärsarbete med ett slag gjorde sig till tolk för den österrikiska kvinnosaken.

Hennes anförande väckte enormt uppseende, men det logiska och koncisa i talarinnans framställning förfelade ej sin verkan, och redan under samma generalförsamling upptogs den dristiga banbrytaren till hedersledamot, och ett anslag på 40,000 gulden beviljades till inrättande av lyceum för flickor.

Detta var Marianne Hainisch's debut i det sociala arbetet, och sedan denna lyckliga förpostfäktning har hon icke upphört att med alla krafter arbeta och strida för kvinnans utbildningsmöjligheter. I tal och skrift har hennes rika ande flammats av entusiasm. Det fanns intet gebit inom kvinnosaksfrågan, som hon ej brutit en lans för.

Marianne Hainisch har utgivit flera skrifter, däribland en »Die Mutter», som är en studie över moderskapet. Författarinnan har samlat ett intressant material av uttalanden angående uppfostringsprincipen. Hon förtäljer bl. a. en anekdot om Napoleon I, betecknande för denne. Den store mannen beklagade sig inför m:me de Campan angående de unga flickornas felaktiga upp-

Österrikes Fredrika Bremer skulle Marianne Hainisch kunna liknas vid. Hon är nu gammal, men lever alltjämt med i intresse och arbete för det nya Österrike, vars president är hennes son, liksom hon i sin krafts dagar var det gamla Österrikes främsta kvinnosakskämpa. Hon tecknas här av en svensk författarinna, som gjort ett besök hos henne.

fostran och undrade vad det närmast berodde på. »På mödrarna, Sire», svarade den kvinnliga pedagogen.

»Fullkomligt riktigt, madame», utropade Napoleon, »i detta enda ord ligger systemet för världens fostran. Ni måste utbilda mödrar, som hava förmåga att fostra sina barn!»

Sällan har någon som arbetat för kvinnosaken vunnit så stor sympati och blivit så populär som M. Hainisch. Detta emedan hennes tillvägagångssätt är klokt, och hennes argument icke blott äro logiskt klara och ovedersägliga, utan också fria från småaktighet. Därtill äger hon en skälmsk, fin humor, som avväpnar.

Marianne Hainisch's största verksamhetsfält, där hon ristat ett outplånligt namn, är »der Bund österreichischer Frauenvereine». År 1901 samlade hon elva föreningar i förbundet, som befinner sig i stadig till-

växt och sorterar under världsförbundet »International Council of Women».

Fru Hainisch är dess tredje president och måste som sådan närvara vid dess möten. Hon förde den österrikiska kvinnans talan i Toronto 1909, och ingen kunde därvid tro, att den livfulla, eldiga talarinnan med det vackra mörka håret samma år skulle fira de sjuttio!

Ären lämna henne i fred. Vid nu fyllda åttiosex besitter hon alla själsförmögenheter, sin vigör, sin entusiasm och arbetsiver. Med underbar ungdomlighet utövade hon nyligen ordförandeskapet vid Wienerkongressen för »Rädda Barnen».

Marianne Hainisch intime.

I det natursköna Semmering slingrar sig banan mellan skogklädda åsar, leende dalar och porlande bäckar. Den lilla stationen Eichberg är särskilt benådad i flera avseenden: dels ligger den kanske vackrast belägen på hela denna bansträcka, dels har den äran att härberga den främsta mannen och den främsta kvinnan i Österrike, Bundespräsidant Mickael Hainisch och hans moder, den berömda fru Marianne. Det vill säga, presidenten och hans gemål vila ut där under »ferierna». Och denna korta tid är det livliga trafiken mellan de båda villorna, som ligger ett stenkast från varandra, i skydd från det övriga Eichberg.

Gästfriheten är stor på Eichberg, och där råder ingen besvärande etikett. Man tages enkelt och flärdfritt emot av »Frau Excellenz» och presidenten själv går omkring i den lantliga, bekväma dräkten, »lederhosen» med bara knän samt kort jacka och bälte. Han visar gärna omkring i trädgården, är stolt över sitt träd med äkta kastanjer och talar om skörden som en riktig lantman.

Han visar vägen till sin moders hus, där han är hemmastadd, springer uppför trapporna och kallar på värdinnan: »Mamma, det är besök!» I det enkla, trevna vardagsrummet slår han sig genast ner i skrivstolen och säger med ett vackert leende:

(Forts. sid. 1124.)

KOLA ASTIER

ANTINEURASTENISKT-
ENERGIVÄCKANDE-
STÄRKANDE-

Kvalitetspreparat av
Kola-nöten,
osvikligt medel mot

TRÖTHET
KRAFTNEDSÄTTNING
ÖVERANSTRÄNGNING

På alla apotek à kr. 4:25.

AMOR OCH KONSTNÄRERNA

Karolina Bygler, målning av Olof Södermark.

DEN FRANSKE MÅLAREN PUVIS de Chavannes besökte engång målaren Alfred Stevens. En halv timmas tid betraktade han under tystnad tavlorna i ateliern. Därpå grep han Stevens händer och utbrast: Dessa målningar äro verkliga mästerverk.

Efter frukosten kom man att tala om den ungdomliga friskhet, varmed Stevens ännu målade. Då förklarade konstnären med strålände ögon: Det är sannerligen intet att förundra sig över. Jag träffade häromdagen en fiskartös, ett svartögt flickebarn, skön som en gudinna. Jag blev blint förälskad i hela den sköna och livsvarma varelsen. Och kärlek är ungdom! Så länge en målare kan bli kär så länge kan han också måla och måla bra.»

Puvis de Chavannes nickade funderamt och sade: »Ja, så är det.»

Och kastar man en blick på var och en av de stora mästarna, tycks detta påstående bekräftas. Se på Rafael, Rembrandt och Rubens. Spelade ej kvinnorna i deras liv en oerhörd roll— naturligtvis på olika sätt. Rafael var en utpräglad kvinnodyrkare. Då hans beskyddare, bankiren Agostini Chigi i Villa Farnesina skulle ha sin loggia målad var Rafael just upptagen av en förälskelse, som så förtog honom lusten att arbeta, att han långa tider lät penseln vila. Chigi var förtvivlad över detta avbrott i arbetet och bjöd konstnären allt större och större summor för att få honom att återupptaga arbetet. Till slut började han också men med villkor, att hans älskarinna ständigt uppehöll sig i närheten av hans arbete.

Åter och åter sökte hans vänner och välgörare att få honom att gifta sig, men han hittade alltid på undanflykter. Då hans farbror, Simon Ciarba åter gjorde ett försök, svarade Rafael: Vad giftermål angår, skall jag säga Er att jag har det bra, som jag har och jag tackar Gud var dag, att jag varken gift mig med den Ni föreslog eller någon annan.»

”Så länge en målare kan bli kär kan han också måla och måla bra”, sade en gång målaren Puvis de Chavannes till en vän. Amor har ofta sin hand med i spelet när ett konstverk skapas och i denna uppsats belyses några av de mest kända fall i konsthistorien, där den lille kärleksguden haft något att säga till om.

Thorvaldsens väninna, Anna Maria Magnani, målning av Eckersberg.

Temperamenten äro olika. En annan italiensk konstnär fann sig utmärkt i äktenskapet. Det var Tintoretto. Han hade gift sig med den vackra energiska Faustina, dotter till en venetiansk adelsman.

Roslin och hans hustru, målning av Roslin.

Rubens och hans hustru. Målning av Rubens.

Denne hade sin maka att tacka både för sitt välstånd och sitt borgerliga anseende. Faustina var nämligen lika sparsam och ordentlig som han själv var slösaktig och vårdslös. Han målade emedan detta var hans glädje och det föll honom inte in att begära betalning för sina arbeten. Hans hustru skötte därför hemmets finanser och när han gick ut, brukade hon vira in så mycket pengar hon ansåg, han behövde, i näsduken, men hon fordrade också redovisning för dessa. Ofta hände det, att kassan inte ville stämma, Tintoretto förklarade då, att han hade gett allmosor åt fångar och fattiga — till de senare räknade han sig själv.

Flamländaren Rubens var i 16 år gift med Isabella Brant och om det är sant, att de kvinnor äro bäst, som man minst talar om, bör hon ha varit en god hustru, ty historiens uppgifter om henne äro rätt sparsamma. Fyra år efter hennes död gifte sig Rubens med den knappt 16-åriga blonda och yppiga Helene Fourment, en av de rikaste och vackraste flickor i Flandern. Hon födde honom fem barn och skänkte den åldrande konstnären en andra ungdom.

Också Rembrandt var lyckligt gift med den fröken Saskia van Hylenburgh, av burgen och adlig familj, som han målade på den kända tavlan av honom själv med Saskia i knäet och pokalen i hand. Åtta år voro de gifta, så dog Laskia och sorgen drog in i den nederländske konstnären hem. Ekonomiskt trångmål tvingade honom att sälja det mesta av sitt dyrbara bohag och samlingar. Bättre blev det, när den unga bondflickan Hendrijke Stoffels kom i huset och med uppoffrande kärlek tog sig an konstnären och hans son. Men med affärerna gick det alltjämt dåligt, Rembrandt förklarades i konkurs och hade sedan ej själv bestämmanderätt över sitt hus. Därför kunde han aldrig gifta sig med Hendrijke, vilken liksom sonen dog före honom.

Mjölkens bästa näring i koncentrerad form — är
Eskilstuna MESOST

Läkareord: "Underlättar matsmältningen och är lindrigt avförande".

”Ideal-Bysten”

En direkt, noggrann modell av Eder byst leverera vi efter personligt besök.

STOCKHOLMS TILLSKÄRARAKADEMI

Drottninggat. 71 A. Pris 10 kr. Tel. 308 10.

NÄR KÄRLEKEN INSPIRERAR

På 1700-talet verkade i England den intressante konstnären Hogarth. Han friade till sir James Thornhills dotter Jane, men då fadern icke trodde, att konstnären skulle kunna ge en ställning värdig hennes stånd, vägrade han dem sitt samtycke. Den unga flickan höll emellertid av målaren, och lady Thornhill, var så förtjust i ett av Hogarths kopparstick att hon rådde dottern att hänga upp detta, där fadern kunde få syn på det. Så kom det upp i familjens matsal och Sir James lade genast märke till det. Vem har gjort detta mästerverk och hur har det kommit hit? utbrast han. »Det är Hogarths sista arbete, som jag köpt», kom svaret från lady Thornhill.

»Ypperligt, ypperligt! En man som har skapat ett sådant konststycke är i stånd att utan hemgift försörja en hustru», förklarade Sir James och gav det unga paret sin välsignelse. Till att börja med stod han fast vid att inte hjälpa mågen — för att pröva honom — sedan blev han mycket frikostig mot honom.

Renoir: Konstnärsparet Sisley.

och tåliga kvinnan av folket förlät den, som i många år inte haft en tanke på henne och återvände till honom utan en klagan, utan en förebråelse för att ömt och trofast ägna honom resten av sitt liv.

Målaren, tecknaren och kopparstickaren William Blake var en egendomlig man. Egendomligt var också hans frieri till fröken Catherine Boutcher. En afton berättade han för henne om en dam, som han intresserade sig för men som plågade honom med sina nycker. »Jag beklagar er av hela mitt hjärta», sade den mörkögda Catherine. »Är det ert allvar?» ropade Blake. »Det håller jag av er för!» — »Och jag håller också av er», erkände Catherine med anglosaxisk sanningskärlek.

Blake lät inte säga sig detta två gånger. Han tecknade Catherine, beskrev på vers hennes förtjänster — och så blevo de gifta. Han hade alla skäl att vara sin första kärlek tacksam för hennes korg, ty Catherine blev en utmärkt hustru, för-

Målning av Francisco Goya.

Inte alla bra konstnärer äro bra äkta män.

Romney, som var en utmärkt konstnär, var sålunda allt annat än utmärkt som äkta man. Vid ett par och tjugu hade han gift sig med en ung flicka till tack för att hon så troget vårdat honom under en svår sjukdom. Snart övergav han henne emellertid av fruktan för att familjelivet skulle ofördelaktigt inverka på hans konst. Ingen svärmade för skönhet såsom han. Så lärde han att känna den sköna Emma Harte — sedermera lady Hamilton. Åter och åter målade han henne och medan han strävade att i olika attityder efter antika statyer återge den »gudomliga damen», glömde han totalt bort sin trogna och uppoffrande hustru.

Men ålderdomen kom, med den bräckligheten och Romney, som behövde hjälp och vård, erinrade sig verkligen sin hustru, som han så många år försummat, och återvände till henne. Och den lugna

nöjd med enkla vanor och alltid i gott lynne.

Tre dagar före sin död låg han till sängs, sysselsatt med att teckna sin hustrus porträtt. Hon kunde inte annat än gråta, men konstnären sade: »Stilla, Catherine! Jag vill så gärna lämna dig denna bild till avsked. Du har alltid varit min goda ängel».

Till sist en liten kärlekshistoria från Italien, konstens och lidelsens förlovade land.

Angela Pascucci, en 14 års romersk flicka, kunde med bästa vilja inte undgå att lägga märke till en egendomligt klädd ung man, som var dag passerade gatan, där hon bodde. Angela var föräldralös, men hade en tant, som vakade över henne. Ett par år förlöto och ynglingen i den besynnerliga dräkten fortsatte sin vandring förbi hennes fönster. Det blev karneval. Angela stod på sin onkels balkong i albanesisk nationaldräkt. Böcklin, det var den unge mannens namn, kastade tre gånger en violbukett upp till henne, men den föll var gång till jorden.

Min hustru. Richard Berg.

MOR.

*Strålände bruna ögon
klara, fast milda ändå,
blicka än glatt och livligt,
oftare sorgset ändå.*

*Över den vita pannan
faller en mjuk lock av hår
mörkbrunt. På tysta läppar
drömma förgångna år.*

*Mjuka och svala händer
flitiga syssla och sy.
Tysta och ömma tankar
komma och dröja och fly.*

*Sakta jag huvu't böjer:
Dig kan jag se, när jag vill.
Händerna då jag knäpper,
tacksam att du finnes till.*

INGRID TÖRNÄ.

Slutligen nådde violerna sitt mål, och Angela kastade till svar ett par av dem tillbaka till honom. Dagen därpå gjorde Böcklin under någon förevändning ett besök i hennes hem. Men hon tog inte emot. En kväll, då Angela var på väg hem, följd av sin kusin, närmade sig Böcklin med hatten i hand. »Tillåter ni», sade han till kusinen, »att jag säger ett par ord till denna unga dam?» Därpå vände han sig till Angela: »Jag ser er ofta vid fönstret», sade han, »utan att ana vem ni är. Vem är ni?»

Den unga flickan, i högsta grad häpen, svarade:

»Får jag fråga, vad vill ni mig?»

Böcklin svarade helt lugnt: »Jag vill fråga, om ni vill bli min hustru.»

Böcklin bad därpå — fortfarande med bibehållet lugn, trots Angelas förvirring att få vända sig till hennes onkel. Giftermålet kom till stånd och blev helt lyckligt.

Våra brödpriser

böra jämföras och våra kvaliteter av provas av varje husmoder. 32 brödbutiker. Adressförteckning i telefonkatalogen.

KONSUMTIONSFÖRENINGEN STOCKHOLM

V A L S E N. AV HEDVIG SVEDENBORG

ENLIGT GAMMAL VANA BÖRJADE Oscar Anderberg med »Teater och Musik» fast innehållet under den rubriken mitt i den döda säsongen, var skäligen magert. Först så småningom letade han sig fram till annonserna. Men inte förrän han var på väg att vika ihop tidningen, vilken han tjuvläste på väg upp till sin vindsublett, föll hans blick på en helt anspråkslös dödsannons.

Min maka borttrycktes hastigt följt i döden av vår lille son. Det var allt. Utom namn och data förstås. Och i första häpenheten sade de få orden honom ingenting.

Det var i högsommartid detta hände och både doktors och justitierådets våningar stodo tomma och inpeprade med överfulla brevlådor.

Visserligen hade portvakten fått i uppdrag att ta hand om posten men han var inte så värst noga med den saken och i vad fall som helst stodo tidningarna tillbuds för vem som ville under de första morgontimmarna. Och så småningom hade Oscar Anderberg tagit för vana att slå sig ner och skumma tidningarna när han kom hem från sitt sura morgonkaffe.

Nog för att det var opraktiskt av honom att inte ordna med den där frukostsmulan själv. Men om det var något han avskydde så var det disk och matrester, och då t. o. m. hans städerska tagit sig semester, sökte han upp 59:an, med sina flugfångare, solkiga antimakasser och doft av inpyrd tobak, öl och kaffesurrogat. Vilket var typiskt för en sådan man som han. Och hade han inte varit så bortkommen i livets alldagliga småting som han var, så kanske inte heller den där dödsannonsen stått i tidningen, som han i förvirringen lät ligga kvar i fönstret, istället för att sticka ner den i lådan igen.

Jaså, Emma Pallins saga blev ej längre än så?

Och när han kom in i sin ostädade dublett, slog han sig ner vid skrivbordet, som tydligen sett bättre dar, och började helt mekaniskt skriva på den nersolkade pulpetalmanackan: »Vackra visor äro inte långa och vackra flickor finns inte många» — både orden och musiken.

Fast vacker kunde man inte kalla Emma Pallin. Men vad betydde det. Hon hörde i alla fall till dem som väckte åtrå och lust, längtan och drömmar med de stora vemodiga ögonen i det lilla fågelansiktet, med den djupa rösten och hela den spåda gestaltens mjuka rörelser.

Aldrig hade han sett någon gå eller röra sig som hon. Det var rytm, det var musik i varje steg hon tog.

Första gången han såg henne var på en atelierfest. Hon hade kommit dit med en god vän, en familjeflicka som trodde att hon målade, och en smula försagd satt hon där

Vid sin ungdoms älskades dödsläger genomlever den gamle valskompositören än en gång det bitterljuva minnet av en spröd kärlekssaga — en fint och gripande tecknad livshistoria.

och såg på, ursäktande sig med att hon bara var en vanlig dödlig som varken kunde spela eller sjunga, måla eller dikta, ja inte ens röka cigaretter.

Men dansa kunde hon. Hon älskade att dansa. Vanliga dumma moderna danser till banal och barbarisk musik, en sådan liten bracka var hon.

Och så revs mattbiten undan och möbler och skräp, det var förresten mest skräp, mockades ut i förstugan och så blev det dans till mandolin och gitarr, fiol och munspel.

Så hon dansade, lilla Emma Pallin. Med ett svagt leende kring de färglösa läpparna.

Själv dansade han inte. Det var förresten han som skötte fiolen, ledande musiken med stråkspetsen medan dagens slitna revy- och operettmelodier flätades in i varann, till någonting alldeles nytt, utan början och utan slut.

Och då detta underbara, som han aldrig skulle glömma kom över honom, lusten att skapa, att väcka liv i ofödda toner. Och med ett rosslande tjut, åtminstone hade han för sig att han tjöt, kastade han sig in på ett motiv som just då föddes i hans själ, medan de dansande stannade och lyssnade.

Vad var detta? Var kommo tonerna ifrån. Ty det föreföll mer som om han tog dem ur luften än från fiolen.

Han spelade motivet om och om igen, tills att de andra instrumenten så småningom föllo in och paren åter gled fram över

golvet i glidande vals medan Emma var ett med musiken.

Pulsarna slogo, hjärtat hamrade, handen som förde stråken skälvde. Det var extas, det var hänförelse och när han slutligen slängde sig själv, stråke och fiol på divanen, den enda möbel som fanns kvar i rummet, möttes han av ett: »Vivat il maestro!» Och Emma räckte honom bägge händerna till tack. Ty detta var den underbaraste dans hon varit med om.

Säg, spelade han alltid så där och hur kunde det komma sig att hans namn inte var känt åtminstone över hela Skandinavien.

Han måste komma hem till dem. Hennes far, bokförläggare Pallin, var som han kanske visste, en stor musikälskare, spelade själv violoncell.

Gå i familj. Nej tack det var ingenting för Oscar Anderberg. Men hur det var gick han dit, ty han måste höra Emmas röst, hennes gång, hennes dans. — Ja just höra, för bara han tänkte på henne blev det till musik. Och så småningom kom valsen ut. Blev populär, spelad, visslad och banaliserad. Och musikförlaget gjorde pengar på den, medan Oscar Anderberg, som till dess var ett så gott som okänt namn, fick så mycket att det räckte till ett kvartals hyra för dubletten, och det var ju alltid något.

Att han var förälskad i Emma Pallin föll honom aldrig in. När han råkade henne, antingen det nu var i hennes hem eller under de långa strövtåg de brukade göra tillsammans i stadens omgivning, var han så upptagen av att avlyssna henne, att fånga henne i toner, att han glömde allt annat.

Tills hon en dag talade om att nu skulle hon gifta sig.

Gifta sig, var hon från vettet? Med vem?

Med en kusin, ett barndomstycke. Han hade legat vid en fransk militärskola under ett år, men nu hade han kommit hem och nästa dag skulle förlovningen eklateras. Men det komme naturligtvis inte att göra någon skillnad i deras vänskap.

Skillnad!

Vad var hon egentligen gjord av, och vad ansåg hon att han var för henne.

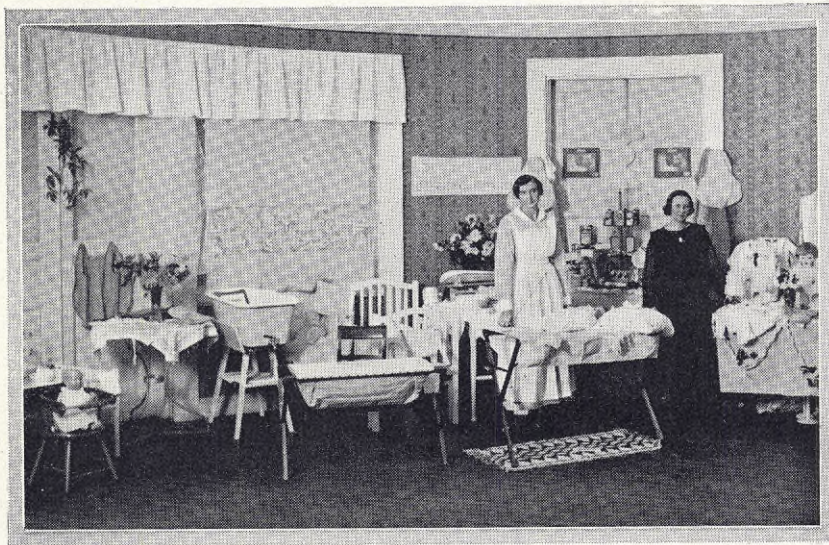
Vad han var?

Han var detsamma för henne som hon för honom, toner, rytm och musik. Någonting bortom och över det vanliga. Han hörde ju så helt till musikens värld, att ingenting annat kom honom vid.

Det var henne han älskade och så som hon smält in i hans tanke och själ, kunde hon aldrig bli en annans. Kroppen, orden, de yttre banden vad betydde det — ingenting.

»Vackraste drömmen» hänade han, »tackar så mycket. Det är bekvämt. Du skulle drömma och svärma med mig, men ge dina kyssar åt en annan. Vet du inte att även

(Fors. sid. 1125.)

Interiör från Landskronautställningens barnavårdsavdelning.

Bygge och Bo-utställningarna börja att spridas över hela landet — nu senast har Landskrona haft en mycket lyckad hemutställning, anordnad av Landskrona husmodersförening. Där utställdes textilier av olika tekniker från olika landsändar, där demonstrerades lin- och ullbehandling likaväl som de modernaste elektriska idealköken, vidare visades porslin och glas, möbler, rumsinredningar, tvättstugor, med ett ord allt som hör till Bygge och Bo.

EN VÄLKOMMEN
PRESENT
är den nya upplagan av

IDUNS KOKBOK

TOLFTE UPPLAGAN
NEDSATT PRIS 6 KR.
Fullst. omarbetad och utvidgad.

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

SOPHIE BLÜM.
F. Lilliehöök, Gripsholms slott, Mariefred. Änka efter överstelöjtnanten A. A. A. Blüm.
90 år den 1 november.

ELIN ÖRBOM.
F. Malmsten, Sthlm. Änka efter kaptenen N. V. H. Örbom.
75 år den 3 november.

ELISABETH CASPARSSON.
F. Schwieler, Sthlm. Maka till civilingenjören Ernst F. Casparsson.
70 år den 4 november.

ANNA MONTELIUS.
Fröken, Sthlm. F. d. första lärarinna vid samskolan i Trälleborg, f. d. stadsfullmäktig där.
65 år den 2 november.

ANDRÉA CARLHEIM-GYLLENSKÖLD.
F. Hanisch, Hälsingborg. Änka efter godsägaren K. A. Carlheim-Gyllensköld.
60 år den 31 oktober.

MILDA KLINGSPOR.
F. Weber, Stocksund. Maka till majoren John Klingspor.
60 år den 5 november.

MARNA EHRENSVÄRD.
F. Münter, Paris. Maka till envoyéen, greve Albert Ehrensvärd.
55 år den 1 november.

ANNIE von FEILITZEN.
F. Thörn, Linköping. Maka till överstelöjtnanten Gustaf von Feilitzen.
55 år den 1 november.

ESTER ALMQVIST.
Fröken, Lund. Landskapsmålarinna. Dotter till kyrkoh. K. W. Almquist och hans maka f. Swahn.
55 år den 3 november.

IDA BLUMENTHAL.
(Delsbostintan.)
F. Gawell, Sthlm. Sveriges första bygdemålsberätterska. Författarinna.
55 år den 4 november.

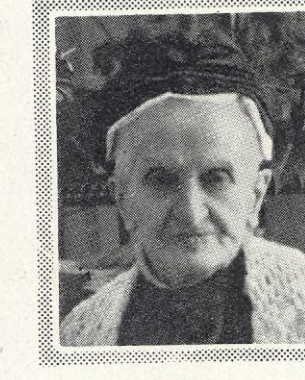
GERDA FRIESE.
F. Wingård, Snöstorp, Halmstad. Maka till kyrkoherden i Snöstorp, Gustaf Friese.
50 år den 1 november.

INGEGERD KUGELBERG.
F. von Mentzer, Malmö. Maka till majoren Carl Kugelberg.
50 år den 1 november.

AGNES JONSSON.
Stadsfullmäktige i Sthlm har fått ännu en kvinnlig ledamot, kontoristen i Kooperativa förbundet, fröken Agnes Jonsson.

EVA WALBERG †.
F. Drakenberg, Boxholm. Änka efter godsägaren Mats Walberg.
* 1835, † den 12 oktober.

LOTTEN SEGERDAHL †.
F. Lindvall, Borgholm. Änka efter jägmästaren i Tierps revir, Hj. Segerdahl.
* 1838, † den 29 september.

ANNA von MÜHLENFELS †.
F. Casparsson, Ängelholm. Änka efter majoren Ludvig von Mühlensfels.
* 1842, † den 12 oktober.

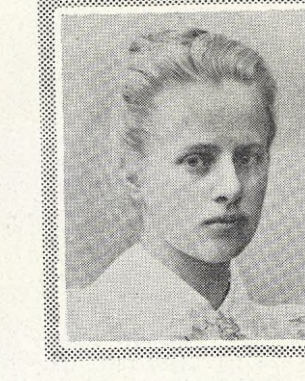
SOFIA TEUCHLER †.
F. Falk, Uddevalla. Änka efter notarien i Svea Hovrätt, häradshövding A. G. Teuchler.
* 1849, † den 7 oktober.

MINA DAHLBOM †.
F. Stenbeck, Snogeröd. Maka till konstnären Wilhelm Dahlbom.
* 1858, † den 11 oktober.

BETTY ANNELL †.
F. Lidberg, Falun. Maka till kamrer Victor Annell. Innehaft sång- och pianoskola.
* 1867, † den 26 september.

ELSA GYLLENSVÄRD †.
F. Grönvall, Värnamo. Gymnastikdirektör. Maka till kaptenen Harald Gyllensvärd.
* 1878, † den 3 oktober.

EN FÄRD GENOM NORRLAND

ETT INTRESSANT FÖREDRAG PÅ IDUNS KVINNOKLUBB. — LOKALFRÅGAN DISKUTERAD.

OM MEDLEMMARNA I IDUNS KVINNOKLUBB vid första höstsammankomsten fingo en lätt underhållning i form av föredrag om kläder och mannekänguppvisning så blev nästa sammankomst desto mera väckande för tankar och känslor. Fru Julia Svedelius höll då föredrag om Norrland och det blev till en minnesvärd stund, då hon än munter, än med gripande allvar berättade om det folk och det land, som höra Sverige till men ändå äro oss så fjärran. Det fanns inte en i salen, som inte intensivt var med fru Svedelius på färden genom Norrland och som inte eldades av hennes entusiasm till intresse för den karga sagobygden i Norden. Ett uppriktigt och varmt tack riktar klubben till fru Svedelius.

Andra klubbaftonens program utfylldes med en utställning av Svensk Hemslojd med anledning av dess nyligen firade 25-årsjubileum. Fröken Märtha Gahn hade haft vänligheten ordna utställningen, som var både vacker och instruktiv, och tydligen gladdede det klubbens damer att se vad svensk teknik kan visa av smak och stilkänsla.

Efter föredraget och tédrickningen föredrog en av Idunklubbens egna medlemmar fru H. Sundman, några musiknummer, som livligt senterades.

Något utanför kvällens egentliga program och som extra påbröd — men därför icke mindre viktigt — föll en fråga, som ordf.

fru Stjernstedt tog upp till diskussion. Det gällde den nya lokal, som i år förhärts av Iduns kvinnoklubb. Många medlemmar ha tagit bytet mellan den förra litet elegantare och den nya något enklare lokalen med glatt jämnmod, väl vetande att det mindre är lokalen än den trivsamma samvaron det kommer an på. Andra däremot ha anmält sitt missnöje.

Nå, det är lätt att säga tulipanaros, men inte lika lätt att göra den och för att övertyga de missnöjda härom redogjorde fru Stjernstedt för gången av hela lokalfrågan och de åtgärder som denna höst vidtagits.

Lokaler finnas nog i Stockholm, men vid undersökning har det visat sig att en rad olika hinder uppstått sig för hyrandet av dessa. På de flesta restauranger kunna de omöjligt binda sig för en bestämd dag — vilket ju är nödvändigt — andra lokaler äro för små och de övriga äro för dyra för klubbens finanser. Efter detta ganska nedstämande undersökningsresultat bestämde sig klubbens styrelse för den lokal i Fenix, där den nu sammankommer. Detta av flera orsaker, som väga tungt i vågskålen. På Fenix kände sig damerna hemma och där har man alltid sökt tillmötesgå klubben på alla sätt, något, som inte är minst viktigt för trevnaden. Fenix direktör, överste Schönning, beklagade mycket att han inte kunde ge oss den stora festvåningen, men har verkligen nedlagt både intresse och

utomordentlig välvilja för att ordna den nya salen på bästa sätt. Rom byggdes inte på en dag och om ett och annat klickade i arrangemangen vid första klubbaftonens sammankomsten berodde det på omständigheter, som inte äro så lätta att förutse förrän lokalen prövats. Redan nu har en del förbättringar vidtagits, bl. a. med garderobsförhållandena, och flera äro i antågande, såsom salens dekorerings m. m.

Inför denna klarläggande redogörelse av lokalfrågan, som här i korthet refererats, tycktes klubbmedlemmarna inse, att den icke var så lätt ordnad som de trott och vid omröstning förklarade sig alla med en mun nöjda med den nya lokalen, som säkert är den bästa Iduns kvinnoklubb för närvarande kan uppbringa.

Nästa gång syafton med författarinnan
Sigrid Elmblad som gäst.

Iduns kvinnoklubb sammanträder nästa gång, sektion I onsdagen den 5 november och sektion II onsdagen den 12 november i Fenix lokal som vanligt kl. 7.30 e. m.

Det blir denna gång syafton, varvid författarinnan Sigrid Elmblad varit nog vänlig att lova en uppläsning av några sina egna noveller och skisser. Dessutom blir det musikunderhållning och ev. någon liten utställning.

PRISBELÖNTA KATTOR

VID 1:STA SVENSKA KATTUTSTÄLLNINGEN I STOCKHOLM 20—21 SEPT. 1924.

Här nedan börjas införandet av fullständig prislista över samtliga de 67 pristagarna i Kattutställningen. Som förklaring meddelas att Ö. Kl. betyder Öppen klass, U. Kl. Ungdomsklass och S. Kl. Segrar-klass.

Grupp I. Vit angora.

A. Honor.

1. *Dolly*. Ägare: Fröken Anna Swedenborg, Broddetorp. 2:dra pris ö. kl.
3. *Kisse*. Ägare Fru Ellen Medberg, Sthlm. 1:sta pris ö. kl.
4. *Lola*. Ägare: Fru Elsa Sidvall, Lidingö villastad. 1:sta pris ö. kl., 3:dje pris s. kl.
5. *Molly*. Ägare: Kapten Gösta Bergöö, Västerås. 2:dra pris ö. kl.
8. *Sussy*. Ägare: Fru Valborg Larsson, Schöna gård, Örkelljunga. 1:sta pris ö. kl., 2:dra pris s. kl.
9. *Wippan*. Ägare: Fröken Anna Pihlström, Göteborg. 1:sta pris ö. kl., 1:sta pris s. kl. och Kommitterades stora pris.

Grupp II. Blå angora.

A. Honor.

10. *Kismet*. Ägare: Trädgårdsmästare David Pettersson, Holmen, Väsby. 3:dje pris ö. kl.
11. *Lady Blue*. Ägare: Fru Wijk, Södertörns villastad. 1:sta pris ö. kl.
13. *Nellie*. Ägare: Kapten Gösta Bergöö, Västerås. 1:sta pris ö. kl.
14. *Sissi*. Ägare: Fru Julia Hedbom, Sthlm. 1:sta pris ö. kl., 2:dra pris s. kl.

15. *Ulla*. Ägare: Fröken Elin Löfström, Mölnbo. 1:sta pris ö. kl., 3:dje pris s. kl.
21. *Bess*. Ägare: Fru Alma Holmberg, Mörby, Stocksund. 1:sta pris u. kl.
26. *Knatta*. Ägare: Fru Ruth Grill, Abbotnäs, Valla. 1:sta pris ö. kl., 1:sta pris s. kl. och Iduns hederspris.
28. *Ninni*. Ägare: Fröken Anna Björkman, Sthlm. 1:sta pris ö. kl.

B. Hanar.

16. *Kasper*. Ägare: Trädgårdsmästare David Pettersson, Holmen, Väsby. 1:sta pris ö. kl.
32. *Måns*. Ägare: Fru Ruth Grill, Abbotnäs, Valla. 1:sta pris ö. kl., 1:sta pris s. kl. och Kattvänners hederspris.

C. Kastrede hanar.

18. *Purr*. Ägare: Överstinnan Eva Osterman, Sthlm. 1:sta pris ö. kl., 2:dra pris s. kl.
20. *Missy*. Ägare: Direktör Daniel af Burén, Sthlm. 3:dje pris ö. kl., 2:dra pris u. kl.

67. *Budda*. Ägare: Fröken Maj von Hofsten, Sthlm. 1:sta pris ö. kl., 1:sta pris s. kl. och Utställningens hederspris.

22. Blue Bell och

23. *Mirabeau*. Ägare: Fru Elisabeth Salmonson, Djursholm. 1:sta pris parklass och Fru Valborg Larssons hederspris.

N:r 10 och 16: 2:dra pris parklass.

Grupp III. Angora, annan färg.

A. Honor.

2. *Fritzi*. Ägare: Tandläkare Ebba Fahlstedt, Sthlm. 1:sta pris ö. kl., 1:sta pris s. kl. och Iduns hederspris.
24. *Gomorra*. Ägare: Fröken Elin Löfström, Mölnbo. 2:dra pris ö. kl.
25. *Kicki*. Ägare: Fröken Anna Swedenborg, Broddetorp. 2:dra pris ö. kl.
27. *Månsan*. Ägare: Fröken E. Pettersson, Sthlm. 3:dje pris ö. kl.
29. *Pussy*. Ägare: Fru Valborg Larsson, Schöna gård, Örkelljunga. 1:sta pris ö. kl.
30. *Sessan*. Ägare: Fru Anna Rönnstedt, Sthlm. 1:sta pris ö. kl., 2:dra pris s. kl.
57. *Sippi*. Ägare: Fröken Selma Pettersson, 1:sta pris ö. kl.
60. *Lille Britt*. Ägare: Fru Camilla Lewin, Sthlm. 1:sta pris ö. kl.
61. *Mona Lisa*. Ägare: Densamma. 2:dra pris ö. kl.
65. *Pussy*. Ägare: Fru Ruth Eriksson, Sthlm. 3:dje pris ö. kl.

(Forts. i Idun n:r 45.)

Den ståtliga raden av pris till prisbelönta katter vid Iduns kattutställning har nu utdelats. Här ses en bild av samtliga pris.

KOBBS finaste Ceylon Thé (grön etikett) giver en fyllig, aromatisk, starkt stimulerande dryck. De thévänner, som en gång druckit av detta utsökt fina Ceylonthé, godtaga därefter helt säkert icke något annat thé.

IDUNS HANDARBETSTÄVLAN AVGJORD

MÅNGA VACKRA OCH INTRESSANTA SVENSKA HANDARBETEN INSÄNDA — EN UTSTÄLLNING ANORDNAS.

DEN NYA, JÄKTANDE TIDEN TILL trots tyckas Sveriges kvinnor dock ha tid för sömmande på handarbeten och för minnen av gamla traditioner. Detta framgår med glädjande tydlighet av Iduns stora handarbetstävlan, för vilken tävlings-tiden nu har utgått och prisbedömningen verkställt. Intresserat och ivrigt ha vår främsta kvinnotidnings landet runt bosatta läsarinna lystrat till den givna uppmaningen om deltagande och det stora antal arbeten, som insänts, bära prägeln av en berömd smak, skicklighet och kunnighet. Det blev en angenäm, om också icke så lätt uppgift för prisdomarna att träffa sitt avgörande bland alla dessa tävlingsbidrag.

Från vitt skilda håll ha förebilderna till handarbetena hämtats; allmogebroderier i vitt och i färger, högreständsarbeten av högst förfinad art förekomma. Kanske blir, vad angår ren kopiering eller självständigt arbete, omdömet detta, att man, i trygg känsla av att detta var det säkraste oftast hållit sig rätt troget till en given förebild. Och vist har man i själva verket i detta fall handlat; ty skall i sinom tid en fortsättning kunna försiggå till den textila, konstnärliga verksamhet, som så brått bröts med industrialismens överhandtagande, så måste man först ha arbetat sig djupt in i den uppfattning och den formkänsla, som buro upp den strålande svenska textilkonsten.

Hade prisdomarna således glädjen att se

Iduns stora Handarbetstävlan, som rönt ett storartat och glädjande intresse från våra läsarinna landet runt, har nu avgjorts och prisnämndens resultat föreligger färdigt. Fröken Elisabeth Thorman, en av prisnämndens medlemmar, redogör här för prisnämndens arbete och motiveringar för prisfördelningen. I anseende till de vackra bidrag, som tävlingen inbragt, hade Idun tänkt anordna en utställning av alla insända arbeten. Denna kommer att anordnas hos fru Thyra Grafström, som välvilligt och i varmt intresse för tävlingen lovat ställa sin textilateljé till förfogande. Tiden för utställningen kan icke ännu bestämt fixeras, men förmodligen blir det omkring den 10 november. Närmare meddelande om utställningen komma att inflyta i ett senare nummer av Idun.

enhälligt korades till förste pristagare. Det är stark dekorativ hållning över kompositionen, och vederbörande är i ägo av en begåvning, som tyvärr ej är alltför vanlig bland dem som syssla med någon art av dekorativkonst. — En fråga sysselsatte mycket prisdomarna: voro de två små sydda tavlorna, av så oförfalskat konstnärlig art, rent beundransvärda små verk i dekorativ styrka, i flykt, dristighet, utfyllande av ytan och livfullt utformande av djurfigurerna, av samma hand, som givit dynan dess sär-egna karaktär?

För andra priset föll valet lika enhälligt på en utsökt duk — insänd av Beda Funk — där filetrutor växla med släta, hälsökantade lärfrutor. Det är sällsynt charme och finess över föremålet i fråga; det handarbetade materialet bidrager givetvis i hög grad därtill. Tekniken i och för sig är en av dem, som äga starkaste hävd hos oss, har den också i senare tider blivit åsidosatt för så många andra.

Ävenledes ett utsökt föremål belönades med tredje pris, en liten duk av helt hembehandlat och hemvävt material, arbetad i närmaste anslutning till en sydsvensk förningsduk. Tekniken »udsåret», är den förnämligaste av alla inom svensk folkkonst. Det vackra handarbetet har sytts av en 79-årig dam, Hanna Månsson, som dessutom spunnit och vävt materialet själv.

(Forts. sid. 1126.)

ett stort och skiftande material, så kom man dock mycket snart att enas om vilka som borde bli pristagare. Ett föremål, en större bonad, broderad på ett mörkt, hemvävt stoff, var de övriga föremålen så överlägset, var i själva verket så rent strålande, sprudlande i sin rika fantasi, så folkligt naivt och trohjärtat i sitt återgivande av motiven, att dess upphovsman sign. C. L.

Iduns mönster för hemsömmerskan.

Enkel, lättsydd barnklädning

för 10-åring och lämplig skolklädning. Isättningarna och manchettuppslagen kunna varieras av olika tyg.

Modellen lämpar sig särskilt för omändring av exempelvis en kapp, i vilket fall man knäpper klädningen framtill.

Om tyg köpes åtgår 1,75 meter av 1,10 meters bredd.

Mönster erhålles genom Stockholms Tillskärarakademi, Drottninggatan 71 A. Pris kr. 1:50.

Denna gång har Idun tänkt sig hemsömmerskan sysselsatt med barnens vinterekipering och visar därför två barnmodeller, en lämplig skolklädning och en vinterkappa. På grund av den stora efterfrågan, som Iduns hemmönster rönt redan efter första gången, komma vi att utvidga mönsteravdelningen och ge våra läsarinna mönster två gånger i månaden och under den mest brinnande ekiperings-säsongen möjligen en gång i veckan. Alla mönster äro från

Stockholms Tillskärarakademi, fru E. Harms, varifrån de kunna rekvireras.

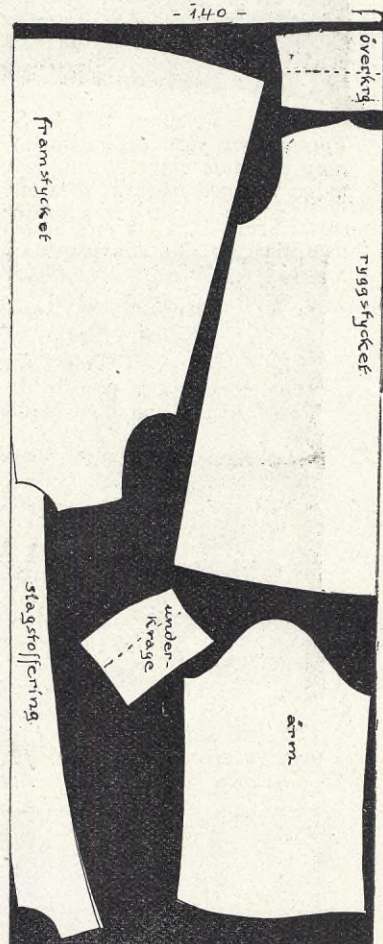

Flickkappa för 10-åring.

Det är av vikt för hemsömmerskan att hon väljer en enkel modell och denna lilla kappa är ovanligt lättsydd.

Till skinngärningen kan gammalt pälsverk skuret i rem-sor komma till pass. Av tyg åtgår 1,75 m. — 2 m. till storväxta — om det är 1,40 m. brett.

Mönster erhålles genom Stockholms Tillskärarakademi, Drottninggatan 71 A. Pris kr. 1:50.

2²⁰ pr kg.

är priset på K. F:s Extra Smörblandning, marknadens yppersta kvalitet. K. F:s margarin tillverkas i Kooperativa förbundets margarinfabrik, landets modernaste, och säljes endast i konsumtionsföreningarna.

VAD FLITIGA HÄNDER SÖMMAT

PRISBELÖNTA HANDARBETEN I IDUNS HANDARBETSTÄVLAN.

Prisnämnden i arbete med avdömandet av tävlingen. Från h. fröken Märtha Gahn, fru Thyra Grafström, arkitekt Anders Lundberg, fröken Elisabeth Glantzberg, fröken Elisabeth Thorman och Iduns representant, fröken Bergström.

Första pris fick denna bonad, som väckte kommitténs förtjusning och som visar en lika sprudlande fantasi som sällsynt förmåga att med hänsyn till materialet omsätta idéerna i ornamental form. Insänd av sign. L. C.

Tredje pris är ett glädjande bevis på återupptagandet av den vitsömnad, som får anses som en av vår folkkonsts yppersta och mest krävande arbetssätt. Sydd och tyget vävt av Hanna Månsson 79 år.

Två små sidentavlor äro i hög grad originella kompositioner och ha stora dekorativa förtjänster — hedersomnämmande. Anonym.

Ett lyckligt prov på en mycket gammal och förnäm svensk teknik ger denna duk, som tillerkänts andra pris. Insänd av Beda Funck.

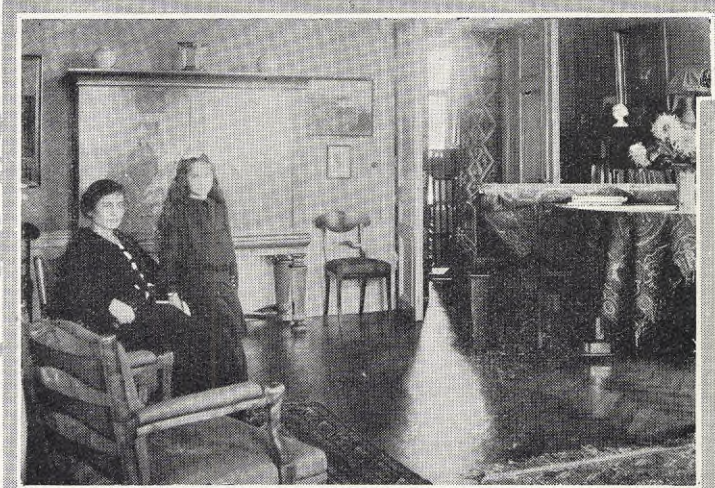
Dyna, som fått hedersomnämmande — en anmärkningsvärt vackert återgiven komposition av äkta folklig karaktär.

Fröken Märta Zetterström — Hasse Z:s Anna-Clara — har fått hedersomnämmande för en kudde, som hon prytt med en behagfull komposition i svartsticksöm.

STUDENTSKAN PÅ EXCELLENSPOSTEN

ETT BESÖK HOS UTRIKESMINISTER-
NISTERNS FRU I UPPSALA.

Utrikesministerns maka och yngsta dotter i ett hörn av salongen.

Agnes Undén med sina två barn. — Hacksell, Uppsala, foto.

En trevlig fil med matsalen i förgrunden, gästrum och barnens rum längst bort.

Professor Undéns arbetsrum i Uppsala. Över soffan hänger ett porträtt av fru Undén som ung studentska i Lund.

HENNES EXCELLENS LÄSER PÅ VITKORTET och säger: »Bed henne komma in». Hennes excellens är nådig och säger: »Var så god och sitt ner.»

Sen småle vi och börja prata. Agnes Undén är syster till professorn i filosofi vid Göteborgs Högskola Malte Jacobsson och har växt upp i Kristianstad, där hon gick i skola och i Åhus, där hon tillbringade somrarna i sin mors hem. Modern var, som dottern med stolthet konstaterar, av gammal god bondesläkt.

Från skolan minns fru Undén särskilt en lärarinna, sedermera skådespelerskan fröken Flygare, därför att hon undervisade så utmärkt i historia.

»Men jag tycker vi hade mycket trevligare på rasterna och fritiden förr,» säger Hennes excellens. »Jag minns våra kraftiga lekar, 'rövare i skogen' och sådant, som vi höllo på med ända upp i sjunde och åttonde. Nu gå flickorna bara arm i arm och tala om kläder, inte annat jag kan se. För övrigt måste jag säga, att jag var en flitig skolflicka. Dessutom hade vi mycket ungdom hemma, och jag har ett friskt och ljusst minne av min skoltid. Den avslutades med att jag med endast en kvinnlig kamrat gick upp som privatist i studentexamen vid Kristianstads läroverk. Vi voro de första studenterna där i staden, och lärarna, som voro litet ovana vid situationen, hade nog ett visst huvudbry att klara av den, men det gick ju, och sedan kom jag till Lund.

Min bror och jag hyrde en dublett, vi hade var sitt rum och badrum, och det var en härlig tid som följde. I Lund träffade

Idun har avlagt ett besök hos vår nya utrikesministerfru, som själv en akademisk medborgare, tillbragt en god del av sitt liv i två universitetsstäders studentkretsar.

jag min man, som var god vän med min bror, men båda två voro på den tiden dystra världsförbättrare. De blevo angenämare sedan. D. U. G. (De unga gubbarna) hade då sin glanstid i Lund och överallt var B. L. (Bengt Lidforss) med och satte liv och eld i samkvämen. Min bror hade på skämt varnat mig för honom och sagt: 'Han är farlig. Om han kommer är det bäst du springer,' och mycket riktigt, när Bengt Lidforss kom, gick jag min väg, men B. L., som var så känslig, märkte det och blev djupt sårad.

Min bror och jag, som älska musik gjorde bekantskap med en målarinna, Endis Bergström, som var mycket musikaliskt intresserad. Hon brukade samla en trio, som utförde kammarmusik hemma hos henne, och man kunde gå dit, när man visste de voro där, sitta en stund och lyssna i ett mörkt hörn och gå, när man ville. Vad det var härligt, jag trivdes så väl där. Man blir bortskämd i Lund med en okonventionell naturlighet, en vana att göra vad som faller en in, som man så gärna vill behålla, men det får man förstås inte.»

Studierna resulterade i filosofie magistergraden.

Kaffet kommer in, fru Undén talar om sitt intresse för människor och för psykologi.

»Vi skåningar kanske stå danskarna när-

mare i detta. Här uppe är folk snarast rädda för varandra, men på mig verkar en människa som ett musikstycke, omedelbart som en främmande melodi, vars grundton man försöker lyssna ut.»

Men det är inte alltid så lätt att komma i kontakt med människor.

Här i Uppsala ha vi dock en krets, som jag får sakna i Stockholm. Min man och jag bruka samla studenter på aftnarna. Ett femtital ha vi gott rum för, några av dem äro mycket musikaliska och de få vid flygeln sköta underhållningen.

»Men det blir så många nya vänner.»

»Vänner,» svarar hon nästan vemodigt, »det får man väl knappast, men jag skall försöka uppfylla mina skyldigheter som en tapper liten soldat.»

Hon berättar om platser som hon sett och en smula om människor som hon känt. En liten episod från Genève, där hon och hennes man voro tillsammans med Branting, är rörande och belysande i all sin enkelhet.

»Det serverades en avskyvärd soppa, uppblandad med mjöl, och ingen av oss kunde äta den. Men Branting, som tyckte mindre om soppan än någon annan, åt den ändå troget var gång, därför att han tyckte det hörde till hans plikt att föregå med gott exempel.»

Den besökande skiljs med saknad från den blivande värdinnan i utrikesministerhotellet. Agnes Undén har rätt i det hon själv sade: det finns människor, som verka som ett musikstycke. Hon hör till dem, och minnet av hennes tankfulla leende och djupa ögon följa en länge.

I. B—d.

Kallt och ruskigt väder
blir huden torr, narig och spricker.
Undvik detta genom att dagligen
använda **Maniol**.

Tillverkas av GAHNS, Upsala.

Chesebrough's Vaseline
(uttalas Tjehsbro)

Det enda vaselin i världen framställt utan syror eller kemikalier är Chesebrough's Vaseline, och det är därför den enda oskadliga produkten av detta slag. Där det finns barn kan Chesebrough's Vaseline icke undvaras. Det hjälper vid hudlöshet och är

Genom
55 år

ett alldeles ofarligt preparat, som lindrar sårig hud och gör gott på många sätt.

Små barn

bli glada och komma att befinna sig väl, om deras hud dagligen behandlas med Chesebrough's Vaseline.

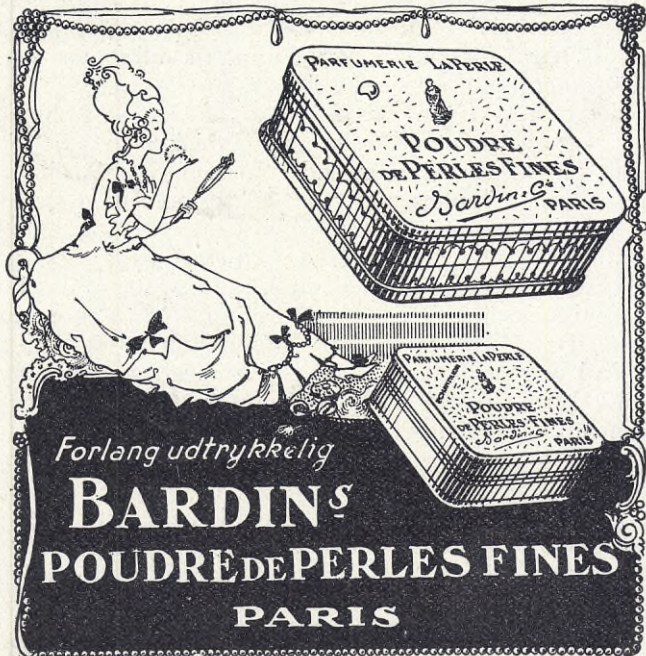
Det är ett medel, som den späda huden alltid kan tåla. Chesebrough's Vaseline håller huden ren och frisk och skänker barnet en känsla av behag och välbefinnande.

Den skarpa höstluften

kommer aldrig att generera huden, om Ni endast ser till, att Ni behandlar den med Chesebrough's Vaseline. Det är ett fullkomligt enastående medel mot sprucken, söndrig och ömtålig hud.

Det dagliga arbetet i hemmet

tar ofta svårt på händerna så att de bli grova och fula. Detta kan lätt förhindras genom att man dagligen väl ingnider dem med Chesebrough's Vaseline; det är det bästa man kan göra för att hålla sina händer släta och fina, och det är ett behagligt och billigt sätt. Begär Chesebrough's Vaseline i originalförpackning: i tuber, glas eller askar med klöverbladsvaremärket.

Forlang udtrykkelig

BARDIN'S
POUDRE DE PERLES FINES
PARIS

Fås i alla Parfymaffärer, Apotek och Färghandlare.
Engros-Depot Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Iduns fem minuter.

Några anvisningar för hemgymnastik till grammofoon.

"Husbondens röst", Skandinaviska Grammofoonbolagets inspelning har som förut nämnts fört i marknaden två stycken avsedda till hemgymnastik, det ena för herrar, det andra för damerna och kallat "Iduns fem minuter". Gymnasten fröken Elin Falk som varit tillmötesgående nog att illustrera de rörelser som skola utföras till grammofoonmusikens toner ger nedanstående goda råd om rätta sättet att öva denna hemgymnastik.

GYMNASTISERA VAR DAG! I BÖR-
jan 3—5 min., efter tillräcklig övning 10
—15!

Den friska mår bäst av att gymnastisera tidigt på morgonen efter ett kallvattenbad på några sekunder, i det fria, i badkar, under dusch eller med avrivningshandduk. Den svagare bör ta gymnastiken några timmar efter första frukosten eller när som helst senare, dock ej för snart på måltid eller omedelbart före sängdags.

Gymnastisera i så få och lediga kläder som möjligt! Lagg så småningom av kläderna — paradisdräkten är bäst!

Utför övningarna i väl luftat rum, helst vid öppna fönster — såvida ej kallt vinterväder råder.

Ni gymnastiserar lättast framför en stor spegel. Den möjliggör bästa självkritik!

Öva först blott några få rörelser, var och en 3—4 gånger utan musik! Gör dem långsamt och så små, att ni ej nämnvärt anstränges av dem eller känner att »det stramar» någonstans. Håll inte andan, men låt andningen i övrigt sköta sig själv under rörelserna. Spänn inte heller onödigt andra kroppsdelar! Endast de partier, som verkligen behövas för vederbörande rörelse, skola ta del i den med lagom kraft.

När ni lärt dessa få rörelser hjälpligt, så tag dem till musiken. Lagg senare till en ny rörelse för var dag, tills ni klarar hela programmet med musik.

Tag så småningom ut samtliga rörelser så långt som ledernas rörlighet tillåter! Men akta er härvid för skarpa knyckar och tånjningar! Det kan skada. Den för er normala rörligheten förvärfvas säkrast genom ett lugnt avpassat, mjukt rörelsesätt. — Det är bara naturligt och nyttigt, att ni blir litet andfådd, och att hjärtat klappar hastigt under denna mera ansträngande genomgång av övningarna. Men passa på, att ej andfåddheten och hjärtklappningen bli för starka! Ni lugnar båda genom att kortvarigt öva rörelse 1, tågång, hälgång och vanlig gång.

När ni blivit riktigt tränad, kan ni genomgå hela programmet med musik 2 gånger, i omedelbar följd eller olika tider på dagen.

Komplettera om möjligt gymnastiken

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text, 40 öre | Utländska annonser:
å textsida. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textsida, 20 % förhöjn.
och Platssökande 25 öre. för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. | Idun uppl. B.
Helt år ..... 15:— | Helt år 17:50
Halvt år ..... 8:— | Halvt år ..... 9:—
Kvartal ..... 4:25 | Kvartal 4:75

STEINWAY & SONS

STORT LÅGER I ENSÄMAGENTUREN
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSBERGSGATAN 79

Kniven och Hålskivan i en
BOLINDERS KÖTTKVARN

tillverkas av finaste stål med en överträffad hårdhet och varaktighet. Den jämna, hållbara, silverglänsande förtenningen och det gedigna utförandet i övrigt tala även för att Ni blir belåten med valet av en

BOLINDERS

KÖTTKVARN

Den kostar ej mer än
andra fabrikat.

HEMFÄRGEN
HÄRVAN

är en tillförlitlig
o. utmärkt färg för
YLLEPLAGG

OBS!

Färgning i hemmet lö-
nar sig endast om
färgen är prisbillig.
"HÄRVAN" är billig.

A. W. Herdins Färgverk
Falun.

Använd

Svensk Kex

Gummans tvättpulver

de ä ända de bästa.

STIGFJORDENS

SUPÉSILL, UTSTÄLLNINGSSILL, HEKLASILL, APTITBITAR, KAVIAR, OSTRON-, HUMMER- SAMT DELIKATESSANJOVIS REKOMMENDERAS

AKTIEBOLAGET STIGFJORDEN
KONSERVFABRIK - GÖTEBORG

Vid Reumatism, Huvudvärk, Gikt och Ischias

Togal

såväl som vid influensa, och smärtor av alla slag, verkar TOGAL snabbt och säkert. Togaltablettorna utskilja starkt den skadliga urinsyran ur kroppen och går sålunda till själva roten av det onda. Togal anbefalles varmt av många läkare och kliniker i Europa. Det efterlämnar inga skadliga biverkningar. Smärtorna lindras omedelbart, och även sömnlöshet bekämpas med Togal. Tillhandahålles av apoteken.

Vid Engelska sjukan Bleksot Skrofler

och aptitlöshet hos barn i alla åldrar har Emulgon vitaminrik fiskolja i förening med Phospho-Energon och kalk) givit utomordentligt goda resultat. Redan efter kort tids användning ger sig en märkbar förbättring tillkänna, aptit och vikt ökas, sömnen blir lugn och stärkande. Under rekonescens och svaghet försäkrad av klena lungor, körtelsjukdomar, blodblodbrist etc. är en Emulgonkur, synnerligen välgörande.

Giv Edra barn Emulgon!

Fås på alla apotek i original. om 200 och 1000 gr.

med gång och löpning i det fria! Gå första övningsdagarna omkr. 10 min. växelvis 20 steg långsamt och 20 ytterst hastigt! Växla senare mellan 20 gång- och 20 springsteg! Öka så småningom de senares antal! Sluta därefter upp med stegräkningen och gå och spring så länge i följd som ni orkar, utan att bli för andfådd eller på annat sätt för ansträngd.

Kvinnorna ute i världen.

(Forts. fr. sid. 1110.)
kunde även en konferens av gamla kvinnor hållas på bägge parternas hörande. Alderdomen äras nämligen högt bland dessa folk, och rangen går efter ålder.

Stöld är ett alldeles okänt begrepp. Vänskap och löften helighållas på ett för s. k. civiliserade folk anmärkningsvärt sätt. I det hela står moralen högt. Den strängaste monogami upprätthålles, och prostitution förekommer inte. Otrohet i äktenskapet kan straffas med döden, lika för bägge parter.

Så vitt Mrs Mc Govern kunde se, förde dessa stammar ett lyckligt och förenöjt liv. De voro vana vid sina förhållanden liksom vi äro vid de rakt motsatta.

Kinesiskt nytt. Miss Lin Siang Yin har blivit huvudredaktör för en ledande tidning i Burma i Indien. Det torde vara mer än vi europeiskor kunna skryta med. Sammaledes att en bank har upprättats och finansieras helt och hållet av framstående kvinnor i Shanghai. Avsikten med banken är dels att ge arbete åt kvinnor, och dels att undervisa kvinnor i att spara pengar. Samtliga anställda äro utbildade i bankskola.

Västerländsk bildning eftersträvas också, varför en vid universitetet i Manchester graderad engelska har tagits till föreståndarinna för en flickskola i Nippon.

I Frankrike där kvinnorna ännu inte ha rösträtt, ha de ändå handikappt oss i det att en kvinna M:elle Villa har blivit professor i engelsk litteratur vid universitetet i Lyon.

I Tyskland är dr Marie Mund i Berlin utnämnd till assessor i det preussiska justitiedepartementet.

Rysslands minister i Kristiania är en kvinna M:me Kollontay, en klok och intelligent kvinna som lär sköta diplomatyrket bra.

Och i Amerika, som ju alltid varit föregångslandet i kvinnofrigörelsen har en kvinna, Mrs Ferguson blivit guvernör i Texas. »Equal Rights» menar att inte ens på skämt hade man tänkt sig att en kvinna kunde inta den ställningen. Då har det varit lättare för dem att vänja sig vid tanken på en kvinnlig vice president i Förenta staterna, emedan hon som sådan i alla fall har en manlig president över sig. Det ser emellertid inte omöjligt ut att kvinnorna lyckas få fram en kvinnlig vice president vid det stundande presidentvalet.

De nordiska ländernas kvinnor tyckas således vara inte så litet distanserade. Men vi få trösta oss med att det lilla Danmark i alla fall är det första land som har en kvinnlig undervisningsminister som ömsom rosas och ömsom risas i den danska pressen, så man väl kan anta att hon är ungefär som de manliga ministrarna, varken bättre eller sämre. A. M. H.

Garconnemodets triumf.

(Forts. fr. sid. 1111.)
träffas i en form som tenderar till överdrift. En historia som nu går runt i London berättar om en amerikan som tittade sig runt vid tédags på Savoy och anförtrodde sin engelske vän sina intryck av

Vem vill använda dessa hjälpmedel...

da teckobonnetemanget endast är Kr. 2:50 för en Lux

A.-B. ELEKTROLUX
Utställning: Birger Jarlsgatan 20 STOCKHOLM Tel. 4196, 16613 Norr 7192, 6464

Lux erhåller alltid ensam högsta utmärkelsen å alla utställningar världen runt.

Döm själv. — Begär demonstration i Edert hem.

De Damer
som vilja hava en stilig Kappa eller Dräkt av det moderna

COTELÉ-
TYGET, bedes göra ett besök i

Fritzdorfs Klädeshandel
Stora Nygatan 40-42, Stockholm

där denna nyhet finnes i stor färgsortering och utförsäljes till dagens lägsta pris. Dessutom stor sortering av

Eskimå-, Kläde-, Cheviot- o. Dräkttyger

Begär alltid

Boye-nålen
Ny amerikansk virknål för silke, bomull och ylle.

Inga skarpa spetsar
Fint rundad
Slät

Boye-nålen, sedd genom förstöringsglas.

Fint polerad. Avrundad spets. Inga skarpa kanter. Skär ej av tråden. Skadar ej fingrarna.

IDEAL-NÅLEN!
Pris 40 öre med spetskydd.

Finnes i de flesta garn-, tapiseri- o. sybehörsaffärer.
Engrosförsäljare:
Aug. Johansson Mark & Co., A.-B., Göteborg.
Bendix, Josephson & Co., A.-B., Stockholm.
Holger Petersens Handels- och Fabriksaktiebolag, Stockholm.

Barnängens
ÄKTA
BALSAMISKA
ASEPTINTVÅL
FÖRNÄMSTA VITA STÅNGTVÅL

**Marknadens
mest mångsidiga
hushålls-tvål.**

God handtvål, lämplig kökstvål, synnerligen fördelaktig till tvättning av sammet-, siden och crepe de chine-blusar och klädningar, ensamstående för uttagning av fläckar, för rengöring av sammetskragar samt sedan ett 30-tal år tillbaka beprövad såsom den för stärktvätt lämpligaste tvålen.

Pris för hel stång: **Kr. 1:20** avdelad bit **30 öre.**

Endast Barnängens Aseptintvål garanterar
Eder dessa egenskaper.

MAZETTIS
VANIJ-CHOKOLAD
i olika kvaliteter
Nº 4 **Nº 3** **Nº 2** **Nº 1**
Kraftiga, rena, lagom sockrade Kokchokolader
"PARISIENNES"
Synnerligen närande och hälsosam Chokolad
passande till såväl att äta som att koka

Bad ger hälsa,
men är dyrbart om man ej använder sig av **HEMMETS BAD- & FROTTERINGSAPPARAT.**
Denna är konstruerad efter den för huden så välgörande frotteringsmetoden och kostnaden för ett varmt bad är högst 2 öre, för ett kallt ingenting. Fullt monterad apparat kr. 20:—
Begär vårt prospekt, som sändes Eder gratis och franko. Agenter antagas.
WEILAND & C: o A.-B.,
Carlsгатan 1, Malmö.
Tel. 5116.

STOLZENBERGER WIRKGARNER
Ett handarbete skall sys
med
**Stolzenberger
Handarbetsgarner**
Firmans 50-åriga erfarenhet garanterar kvalitet och färgäkthet.
Begär det hos Eder handlande.
Försäljes genom hrr grossister i branschen.
Fabrikant: Carl Anselm Jr. Fabrik Stolzenberg, bei/Salmünster.
Representant: K. W. Johanson, Klarabergsgatan 33, Stockholm.
Rikstelefon 165 02. Rikstelefon 165 02.
STOLZENBERGER MOULINEGARNER

de dansande unga damerna i följande spetsigt träffande sentens:

— I say, some of your girls are about the nicest boys I have seen...

Men även om det är sant, att säsongens stil, som allt annat, lånar sig till överdrifter representerar den ett av de estetiskt mest lyckade resultat som modern inspiration på klädedräktens område kunnat inregistrera. Den är så fulländad, att den knappast kan bli ful, på sin höjd överdrivet betona en i och för sig bedårande subtilitet i kvinnogestalten.

Gosselinjen är hälsosam, säger läkaren.

De senaste två årens huvudriktning ifråga om damernas moder har varit ett poängterande av den raka linjen. Enligt vad den högsta läkarsakkunskapen i Stor-Britannien, företrädd av Sir George Newman, »Chief Medical Officer to the Ministry of Health», en titel, som bör kunna försätta den mest titelblaserade svenske herre i ett tillstånd av respektfull avundsjuka, förklarar i en med skäl uppmärksam rapport över hälsoläget i England, att den sensationellt låga döds- och sjukdomsprocenten hos Englands kvinnor under 1923 (och alltjämt) är en omedelbar följd av kvinnans klädedräktsidéer.

Kvinnan har alltid, säger han, varit förnuftigare klädd än mannen, allt sedan den dag hon övergav den fasansfulla hårda snörningen, de tornhöga klackarna och de dammsopande långa kjolarna.

Det nya modet förhindrar »för mycket under». Det gäller att vara smal. En utomordentlig vinst ur härdningssynpunkt! Smalheten förbjuder frosseri i mat och dryck. Oändligt många fler människor riskera sin hälsa genom över- än undernäring. Även så kallade måttliga ätare stoppa med pinsam regelbundenhet sina magar för fulla.

En världshistorisk tilldragelse.

Nog sagt. Kvinnomodet för dagen har uppnått det ideal som troddes ouppnåeligt. Det förenar estetisk fulländning med alla tänkbara kroppskulturella fördelar. Här är en bragd som vår tid icke behöver blygas över, en världshistorisk tilldragelse — skrämt absolut opassande — långt större än relativitetsteorien och rundradion. Kvinnan har visat, att det som är vackert är hälsosamt. Man måste som man skämmas för sitt kön. Det ligger onekligen något kusligt i att tillhöra ett species som vältrar sig i ylleunderkläder och andra motbjudande otypligheter vars namn man helst ej vill nämna. Det finns ingenting fulare och på samma gång hälsovådligare än de monstrositeter (att beskåda i bodfönstren!) som mannen fått för sig att han måste bära. Det manliga omdömet har stagnerat. Och i sin patetiska enfald flinar den arma figuren åt kvinnan, som genom sin friska och orädda experimentlust förverkligat det idealiska förbundet av skönhet och hälsa. **KORAX.**

(Ill. av Birgit Lilliehöök.)

Österrikes Fredrika Bremer.

(Forts. fr. sid. 1113.)

»Jag har för vana att sitta här hos min mor och arbeta ett par timmar om dagen.»

Man förstår att det måste råda det innerligaste förhållande mellan mor och son!

»Frau Mutter» är den älskligaste gamla dam i Österrike. Tillsammans med en tjänarinna sköter hon sitt hus själv under vistelsen på landet, och hushållet är ej så litet, ty fru H. har tvänne systrar boende hos sig. Äldst, men rörligast, är det Fru Marianne som lagar te, skär bröd, serverar marmelad och ser till att gästen

A.-B. FÖRENADE
PIANO & ORGEL
FABRIKER
SÖTEBORG

Våra svenska instrument äro bäst och i förhållande till kvaliteten billigast
MALMSJÖ-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGQVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANOF.

Av **SANGALLA té**
rekommendera vi
våra kända märken
"Pekoe Souchong"
"Imperial", "Ordinary"
i originalförpackningar.
PERCY F. LUCK & Co.

**Evan
Williams**
Finnes hos alla frisörer och i parfymaffärer.
HENNA SHAMPOO

PERSSENS STICKMASKINER
Svensk tillverkning.
Guldmedalj å alla utställningar. Erkänt bästa maskin för tillverkning av alla sorters stickade artiklar, såsom strandkoftor, jumpers, sweaters, underkläder, strumpor m. m.
A.-B. Per Perssens Väv- & Stickmaskin.
Fabrik: Kontor & Utställning: Fabriksgården 3. Drottninggatan 21 B. **STOCKHOLM.**
Ensamförsäljare i Finland: **A.-B. Th. Neovius, Helsingfors.**

PARFUMERIE
L'HELIOTROPE
Karlavägen 12, Sthlm
(mitt emot Engelbrektskyrkan).
Rekommenderar
sitt väl sorterade lager till ärade kunders välvilliga hägkomst.

Bensintvätta
kostymen vid Saltsjöbadens Kem. tvätt.

Nyckeln till hälsa
är att rensa magen och tarmarna från osunda rester, utdriva urinsyra från kroppen samt upprätta blodet, därmed avlägsna själva orsaken till illamående och sjukdomar.
En huskur **Frukt-Salt-Samarin** är härtill synnerligen välgörande. Magsyra och Huvudvärk försvinna. Värk i kroppen, Reumatism och Nervsmärtor skingras. Hälsa, krafter och välmående återvinnas.
Frukt-Salt-Samarin verkar välgörande på hela organismen och omedelbart uppriskande. Pris per burk kr. 2:50. Erhålles pr post-förskott från **Cederroths Tekniska Fabrik, Sthlm.** (Säljes å Apotek, Drog-, Kemikalie- & Färghandel m. fl.)

Då sol gått ned...

bör en Vidus-lampa lysa i varje hem. Finnes hos alla välsorterade belysnings- och möbelaffärer.

A.-B. VIDUS, ARVIKA.

Hoffmann's
Pianinon

Kungl. Hovlev.

Malmkillnadsgatan 25 B, Stockholm.

CARL MÖLLER

Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor.

**BLOMSTER-
hälsningar**

över hela jorden. Kungl. Hovleverantör

Beställningar å blommor ombesörjes kostnadsfritt under garanti för omsorgsfullt utförande å alla platser av

VASA BLOMSTERHANDEL

GUSTAF EKMAN,
GÖTEBORG.

Telefoner 10365, 4314. Telegr. Vasa.

Medlem av Föreningen för blomsterbeställningsförmedling samt de internationella organisationerna F. T. D. U. S. A. samt B-V i Tyskland 6000 medlemmar.

Säg det med Blommor!

**Damernas
bästa**

inköpskälla av alla slags garanterade Bandager, Sjukvårds-, Förbands-, Sanitets- och Toilettartiklar, allt för fotvården.

Iduns läsare 10 % extra rabatt. Särskilda herr- och dambutiker. Gratis prislister.

CITY ENGROSLAGER Avd. 1.

Butiker:
Jakobsbergsg. 27, hörnh. av Regeringsg.
Flemmingg. 13, mitt för Separator.
Till landsorten mot postförskott.
Postf. 622. Stockholm I.

Uppgiv mått

Sy en trevlig
LAMPSKÄRM
till julklapp

Allt som erfordras
därtill finnes å
N. K.s

Avd. för lampskärmsmaterial, 1 tr.
A/B NORDISKA KOMPANIET

har det bra. Samtidigt för hon den intressantaste konversation. Hon känner allt, följer med allt nytt, är hemmastadd i och utom Europa som ingen annan. Hon frågar efter svenska förhållanden med en kännedom som förvånar. Hon vill veta, om kvinnorna ha sin egen politiska tidning, vilka intressen som besjåla dem. Hon uttalar sig entusiastiskt om det arbete, hon på nära håll sett utföras av Hilfsverein, hjälpaktionen, som nu officiellt avtackats efter 5 års arbete och offer.

Fru Hainisch är övertygad om den nordiska kvinnans betydelsefulla insats i det sociala arbetet och hon hyser ett stort intresse för vårt land, som så länge fått åtnjuta fredens välsignelse.

Ty Marianne Hainisch är fredsälskande. Bertha von Suttner skrev en gång om henne, att »ingen kan fatta fredsidealet med djupare förståelse och varmare hjärta än hon».

Kanske därför att hon hört världens hjärta slå och förstätt, vad världen tar var — — —

Österrike, hösten 1924.

GUNNEL HOLZHAUSEN.

Valsen.

(Forts. fr. sid. 1116.)

den käraste dröm måste betalas med liv och blod, så länge vi vistas på den här jorden. Trodde du verkligen att man någonsin fick något för inte.»

»Jag förstår dig inte alls», snyftade hon till. Men han såg på hennes blick att hon ljög. Hon förstod mycket väl.

»Tänker du tala om detta för din — kusin.»

»Ja» svarade hon hårt och så skildes de åt utan ett handslag, utan en blick.

Men vad gjorde det honom att hon gifte sig med en annan. Det var i alla fall han som väckt kvinnan till liv hos henne. Han hade dock under den där flyende minuten, inte längre än ett vingslag, rövat något av henne som ingen annan kunde få.

Men planlösa och dystra gingo dagarna och han visste knappast hur han levde, än mindre varför, tills han väcktes av dödsannonsen i tidningen.

»Vackra visor är inte långa» skrev han alltjämt, men plötsligt reste han sig upp, tog hatten och gick.

Han måste se henne ännu en gång. Han måste övertyga sig om att det var sant. Han måtte någon gång hört var hon bodde, ty rent intuitivt hittade han rätt och när han kom upp i det moderna huset, stodo dörrarna till våningen vidöppna medan människorna kommo och gingo med kransar och kartonger, så det var tydligen bara att stiga på. Av ren självbevarelseinstinkt tog han en ljusblå krans som låg i hallen och gick vidare. Hade han bara blommor med sig, fick han nog komma in i det allra heligaste.

En tjänstflicka gick emot honom och ville ta kransen. Nej, nej, han hade lovat att själv lägga dit den vid fötterna.

Undrande såg hon på honom och så visade hon på én stängd dörr rätt fram.

»Var snäll och öppna» sade han och så stod han i ett rum, klätt i vitt och grönt och rosor, rosor i mängder. Och under den stora kristallkronan, vars ljus voro tända, stod en vit kista och i kistan låg Emma med ett barn på armen.

Så sträng och allvarlig, så fjärran från allt. Men var det manne det fladdrande ljusskenet från kronan eller låg det icke en aning av ett leende kring de slutna läpparna?

Föryngra

ansiktet!

Oberoende av ålder är Ni ungdomlig om hyn och utseendet är ugent. F. Paulis äkta Liljemjolk-crème förskönar och föryngrar därigenom, att den borttager och motarbetar rynkor, ful hy och andra skönhetsfel.

F. Pauli's äkta

Liljemjolk-Crème

OBS!

ENDAST MED NAMNET F. PAULI PÅ ETIKETTEN ÄR CRÈMEN ÄKTA. — EFTERLÄMNAR INGEN FETTGLANS.

Tussin

Snabbt, effektivt och naturligt slemlösnande medel vid astma, bronkit, slemstökning, hosta, förkylning. — Berömt och välkänt hos sjuka. — Originalförpackningar å 1:25 å apotek, drogaffärer eller direkt.

Broschyren om Tussin, 95c tusendet, sändes gratis.

Fru Hedvig Lindholm

Upplandsgat. 68—149, Stockholm.

VÄVNADER, KONSTSMIDEN och ALLMOGEMÖBLER. Beställningar mottagas. Stilfullt arbete. Begär offert.

Amerikansk nyhet!

Varje dam kan bliva slank.

Använd endast

Kleinert's

"Miracle"

Reducers

Vad är en "Miracle" Reducer?
Den är ett gummiplagg, som bäres direkt på kroppen. Den är icke en korsett. Den har inga fjädrar och ingen snörning.

Figuren smärtar från det ögonblick den tages på. Den är gjord av renaste gummi, fritt från alla tillsatser.

Kan bäras med och utan vanlig korsett.

"Miracle" Reducer levereras i olika plagg, avsedda för höfter, bröst, mage eller midja.

Vidstående varumärke utgör garanti för en äkta

Kleinert's "Miracle" Reducer.

"Miracle" finnes nu att få

i Stockholm: A.-B. Nordiska Kompaniet, Korsettavdelningen, 1 tr. och Jansson & C:o Korsettaffärer samt i Göteborg: Sidenhuset, Östra Hamngatan 42 och dess Filialer i landsorten.

PUB

Vera Inez Disa
BLAND VÅRT STORA URVAL AV

Promenad-Kappor, Dräkter och Pälsar
för damer framhålla vi för dagen:

- "VERA" Promenadkappa av randig mocka, finnes i brunt, mullvad, grått eller svart ..... Kr. 68.—
- "INEZ" Promenadkappa av randig mocka, finnes i svart, brunt eller mullvad ..... Kr. 49.—
- "DISA" Promenadkappa av randig mocka, i svart, brunt, grått eller mullvad ..... Kr. 58.—

Paul U. Bergströms ^{1/3}

74 DROTTNINGGATAN 74 Bottenvåningen.

NUGGET-TÄVLAN

har samlat nära 6,000 deltagare — ett storartat bevis för "Nugget" Skokräms popularitet.

Första pris 600 kronor

har tilldelats fru överstelöjtnant A. L. Törner, Polhemsgatan 31, Stockholm, för följande svar:

Jag använder "Nugget" emedan:

Nugget, världens bästa kräm, billig, färgrik, dryg, bekväm, gör ditt läder, fort och lätt, glansigt, smidigt, vattentätt.

Fullständig förteckning över de 100 extra-pristagarne finnes införd i Svenska Morgonbladet, Gefle Dagblad och Arbetarbladet lördagen den 25 oktober, Dagens Nyheter, Stockholms Tidningen, Social-Demokraten, Göteborgs Tidningen och Sydsvenska Dagbladet söndagen den 26 oktober, Göteborgs Handelstidning och Skånska Dagbladet onsdagen den 29 oktober samt i Sundsvalls Tidningen fredagen den 31 oktober.

"NUGGET" VÄRLDENS BÄSTA SKOKRÄM

Aktiebolaget Platin & Co., Nobelhuset, Stockholm, garanterar sina varor såsom absolut förstklassiga på alla sätt. En "Platin"-vara är alltid bäst i sitt slag.

Nugget Skokräm
Enos "Fruit Salt"

Rawiplugs { Patentproppar
Stenborrar

Poliflor Bonvax
Glaxo Kraftföda

Valet { Självstriglande
Rakapparat

En "PLATIN"-vara — bäst i sitt slag.

Som i dvala lade Oscar Anderberg kranen vid kistans fötter och så gick han.

Och i den öppna farstudörren mötte han en lång och reslig man med förstenade drag, följd av tvenne djupt sorgklädda kvinnor. Men ingen av dem tyckes se honom. Det var som om han varit luft.

Rastlöst vandrade han ut ur staden, längs vägar de så många gånger gått.

Vad log hon åt?

Men hur han än gick, fick han intet svar på den frågan. Inte förrän han i kvällningen kom hem igen, satte fiolen under hakan och spelade Valsen såsom han spelade den första gången.

Det var ju givet att hon måste le där hon låg med sitt lilla barn på armen, hon som på en gång löst livets och dödens gåta. Inför henne tedde sig, i detta nu, han och alla de andra som stackars okunniga barn.

Och fiolens toner löste hårdheten som hållit hans hjärta fångat allt sedan han tvångskysste henne där nere vid viken, löste sorg och vrede till tårar och vemod medan Valsen fick två nya repriser, vilka dock aldrig blevo tryckta och banaliserade.

Iduns handarbetstävlan.

(Forts. fr. sid. 1119.)

Med utväljandet av dessa tre prisbelönade arbeten var prisnämndens egentliga uppgift fullbordad. Men utom dessa funnos många beaktansvärda föremål insända och även om flera av dem i fråga om material och komposition icke fyllde tävlingsreglerna, kunde man dock sammanföra dem i en grupp, värd äran av hedersomnämning för smakfullhet, sömskicklighet e. dyl.

Först i raden av dessa komma de två »stavlorna», därtill en större dyna av mera folklig karaktär, å mörkt material utsydd med mångfärgade garner, vidare en dyna å gles vit lärftbotten broderad i svart och slutligen en del förnämliga hålsömsarbeten, en hel liten grupp (dyna, duk m. m.) där monogrammet dessutom var särskilt anmärkningsvärt, samt till allra sist en större hålsömmad duk. För samtliga dessa senare var motivvalet hämtat från vår folkkonst. En särskild eloge förtjänar den (12-åriga) dam, som sytt den graciösa dynan i svart-vitt. Utan tvivel var hon yngst och alltså oerfarnast av alla tävlande, och hämtar dock ett hedersomnämning.

Bland det stora antalet övriga arbeten är det ett nöje att få hänvisa till ett flertal hålsömmade, ofta även med gammaldags fransflätningar försedda föremål, en hel del behagfulla saker i blekingesöm och halandssöm, präktiga skånska allmogedynor, graciösa föremål i tyll, i trätt och knutet arbete, samt en del vadstenaspetsar. Tre hemslöjdsföreningar voro representerade, »Jämtslöjd» med sina utsökta arbeten i sprang, Blekinge med betagande vackra föremål i de blomlätta, vecka färger, som är säregna för dessa trakter, samt Gästrikland med sällsamt ståtliga broderier å lärft.

ELISABETH THORMAN.

Guvernanten förr och nu.

(Forts. fr. sid. 1109.)

blir annat än guvernant. Dessutom måste ännu resten av en gammal guvernantskara leva kvar här och där. Vad är deras öde i en ny tid?

En svår ställning och en bortglömd kär.

Yrkesguvernantens uppgift har aldrig varit lätt. För att uppehålla hennes mellanställ-

Skönhetsvålen utan konkurrens.

Radium har en känd förmåga att förjaga kvisslor och föroreningar samt att ge stimulans, livskraft och charme åt en slapp och oren hy.

I Schéels Radiumtvål ingår samma mineral, Viikit, som är den verkande kraften i det mot reumatism, gikt neuralgier, ischias, ryggsnitt etc. så underbara läkemedlet U-Radium (U-Radium säljes endast å apotek).

Tvålens radioaktiva egenskap gemensamt med dess härliga doft och dess crémeliknande, balsamiskt välgörande lödder, förlänar huden en sådan smidighet och charme, att Schéels Radiumtvål kommer att bli Eder vän för livet.

Schéels Radiumtvål säljes överallt till **Kr. 1:—**.

Schéels Radiumtvål — framtidens tvål.

Krantz

Sturemagasinet

MATTOR

prover och kostnadsförslag på begäran. Adressen är 15 Stureplan, Stockholm.

ning i familjen fordras det både takt och smak.

Hon är icke tjänarinna, men hon är heller icke familjemedlem. Hon får icke sällskapa med tjänarna, men hon skall också förstå, när hon inte får sällskapa med familjen. I vardagslag skall hon vara ämabel sällskapsdam och föra konversation efter middagen, i festligt lag skall hon hålla sig på behagfullt och icke stötande avstånd. När barnens föräldrar äro borta, skall hon vara den allenarådande härskarinnan i hemmet. Hon skall vara snyggt och fint klädd. Från tidiga morgon till sena kvällen skall hon vara i arbete. Ge sina lektioner, se till att barnen läsa sina läxor efter lektionerna, övervaka deras klädsel, matordning och uppförande, vara angenämt sällskap, gärna spela piano och kort — med ett ord vara allting, utom ensam. Först efter klockan 9 på kvällen ungefär kan hon våga dra sig tillbaka till sitt rum och få en stund för sig själv från människor, som trots allt äro henne främmande. Ofta är också arbetet forcerat, då hon skall läsa in sina lärjungar till läroverket och på så sätt anstränger både sig själv och dem. Och när hon sedan gjort sin tjänst, då är det att flacka i väg till nya familjer. Allt detta går väl dock an, bara hon kommer i ett angenämt hem med vänliga människor och inte till familjer, där de antingen äro obehagliga mot henne själv eller mot varandra inbördes. Det senare lär inte vara det bästa, ty då får guvernanten också inträda som äktenskapsmedlerska och länken mellan olika åsikter — »tycker inte Fröken att barnen ska ha en lekstund efter lunchen?» och »tycker inte Fröken, att det är bättre om barnen läser i ett och sedan äro fria?» Det ena säger pappa och det andra mamma, och mitt emellan står Fröken, som inte gärna vill stöta sig med någondera parten.

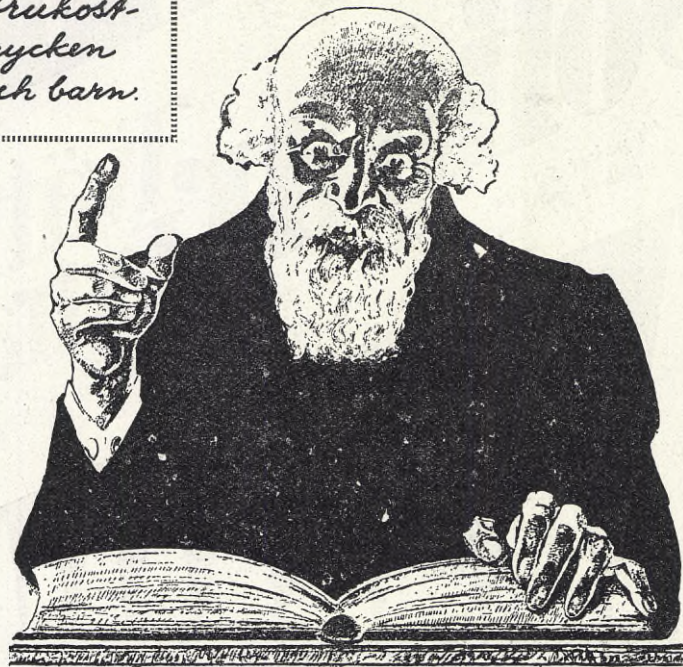
Säkert är guvernantens yrke ett av de svåraste och otacksammaste en kvinna kan råka in i. Det har förlorat sin vissa romantik, gloire och betydenhet från forna tider och förlusten har icke kompenseras med några materiella förbättringar. Guvernanten intar i familjen ungefär samma plats som den lägre tjänstemannen i staten. Hon har icke hembiträdets rätt att pocka och pressa, hennes sociala ambition förbjuder henne det likaväl som det aldrig skulle falla den lägre tjänstemannen in att strejka, även om han har lika goda skäl därtill som kroppsarbetaren. Hennes lön är ofta icke mycket större än ett hembiträdes — när hon är ung och har färsk skolkompetens får hon ev. 100 kr. i månaden, när hon blir äldre är 75 kr. oftast maximum. Och när hon sedan blir så gammal att hon inte orkar längre — ja, inte kan hon gärna ha något sparad kapital att ta av!

Det är i flertalet fall ingen avundsvärd lott som nutidens yrkesguvernante har. Svårt är det för henne att få plats och medan så mycket göres för att organisera och förbättra andra yrken, faller guvernantens alltmera i glömska och skjutes undan därför att dess representanter bli allt färre. Men ännu leva kanske guvernanter av den gamla stammen kvar och en och annan skall ännu gråna i yrket — vad göres för dem och vem lyssnar till deras röst i larmet av brödkäbblande människor? Tysta och glömda gå de sin väg fram, ingen hjälper dem och ingen tar sig an dem, fastän de måhända både äro många nog och ha det svårt tillräckligt för att vara värda uppmärksamhet. Det är icke alltid de som skrika värst som ha den tyngsta bördan att bära.

EBE.

Krantz

Lika säkert som
2 x 2 är 4 är att
Ergo-cacao är den
sundaste frukost-
och kvällsdrycken
för vuxna och barn.

Giv barnen Ergo-cacao.

Om Ergo-Cacao helt finge ersätta kaffe för barn skulle mycket vara vunnet för barnens sunda utveckling och därmed för den svenska folkhälsan.

Då Ergo-Cacao är omsorgsfullt och effektivt emballerad har allmänheten absolut garanti för att Ergo-Cacao i sanitärt och hygieniskt avseende är fullt betryggande.

God till sista droppen.

Ergo-Cacao säljes endast i originalförpackningar:

1 kg. kartong	3.60	1 kg. bleckburk	4.—
1/2 "	1.80	1/2 "	2.—
1/4 "	0.90	1/4 "	1.—
1 hg.	0.40		

Atelier
Marabou

A.-B CHOKLADFABRIKEN

Marabou

Sveriges

kvalitetsledande chokladfabrik.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast apotgi vande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS APOTEKS-
VARUCENTRAL VITRUM,
STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

VELOCIPEDEN

är ett gediget svenskt fabri-
kat, omsorgsfullt provat i
minsta detalj. Hermes-
märket garanterar där-
för högsta kvalitet.

AKTIEBOLAGET
NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA

Eder fot bränner!

Använd då
NOGIBOL
upplöst i varmt
fotbad som
borttager all
ömhet och an-
dra obehag.
**BOREOL-
svettpulver,**

vilket, efter föregående tvättning,
inpuddras armhålör och kroppen
mot armsvett och annan överdriv-
en svettutdunstning. Rekommenderas
även som tillförlitligt Fotströ-
pulver.

TEKN. FABR. BORE H. A. B.
Stockholm. Tel. 153 91.

**Oatine
SNOW**

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris & Stockholm

Nederlag: Stockholm Luntmakaregatan 79. Tel. Vasa 142 24.

Oatine

ETT LÄTTARE OCH NATURLIGARE SÄTT ÄR OATINEBEHANDLING varje dag, ty dels får ansiktet det skydd, som kräves, och dels undgår Ni, att smutsen samlar sig i PORERNA, och kvarstannar där, änskönt Ni använder tvål och vatten. Massera OATINE in i huden och avtorka cremen åter, och långt mjukare, klarare och vackrare kan Ni bevara ANSIKTET. Begär uttryckligen OATINE "Vit burk — grönt lock" och tillbakavisa alla efterapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 2: 50 samt i stor burk med tredubbelt innehåll Kr. 5:—.

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och väluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås i burkar å Kr. 2: 50 och Kr. 5:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

Solidar Tvätt- Extrakt

1/1 paket 52 öre.
1/2 paket 27 öre.

äro för den tvåtrika kvaliteten priser
över all konkurrens.

Solidar är det bästa till tvätt, innehåller icke något av de moderna, dyra bara för kläderna så skadliga blekmedlen utan enligt analys från Statens Provningsanstalt endast för smutsens avlägsnande lämpliga beståndsdelar.

Iduns korrespondensklubb.

TILL NÅGON.

Vintern stundar med dess långa kvällar, mörkt och kulet känns för litet var. Snön snart brer de tjocka vita fällar, som i många trista måna'r stanna kvar, Enslig sitter jag då i min tysta kammar, låter tanken flyga bort till annan trakt, där ej isen än byggt vinterlånga dammar, ej naturen sig ännu i vinteride lagt. Finns där någon som sig ensam känner och vill värme få vid sympatiens eld, skriv då till mig du som saknar vänner, låt förgäves ej min bön bli fälld!
Norrrkarlen.

Radium botar

gikt
reumatism,
ischias
håll över länderna,
nervositet och nervsmärtor
sömlöshet
ämnessättningssjukdomar
dålig aptit och matsmältning
blodbrist och trötthet
vissa njursjukdomar
svaghetsstillstånd
åderförkalkning

Miradium innehåller äkta radium och rekommenderas av läkare. Miradiumsalt, -pastiller och -tabletter erhållas å apoteken å kr. 6,50 pr burk.

Gratis sändes boken om radiums användning och verkningar. Skriv till Miradium-officinen, apoteket Vasens Apoteks-varucentral Vitrum, Stockholm.

Vid Önnestads Kvinnliga Trädgårdsskola avslutades årskursen under sistl. lördag, den 18 dennes. Kursen som började den 10 mars, har varit besökt av 14 elever, av vilka dock en slutade redan i augusti. Följande utgå nu från skolan: från Kristianstads län: Kerstin Bengtsson, Rybogård, Everöd; Dagmar Carlson, Berte, Önnestad; Elsa Nymän, Lönsboda, Margit Persson, Önnestad och Nanny Persson, Klippan; från Malmöhus län: Gunnel Hellborg, Köpingsbro och Martha Knutsson, Rödvinge, Eriksdal; från Blekinge län: Anna Södergren, Saxemara, Ronneby; från Kalmar län: Signe Arvidsson, Kalmar; från Kronobergs län: Svea Törnqvist, Tingsryd; från Örebro län: Elsa Karlsson, Brotorp, Gytorp, och Märta Persson, Ekeberg, Vretstorp och från Västerbottens län: Hilda Andersson, Lankan, Stensele.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Råd angående hjälp mot ischias önskas med största tacksamhet av person, som under snart 4 år lidit därav och trots en mängd olika behandlingar och medel ej blivit bättre.

Mångårig prenumerant.

Svar: Den långvariga tiden för Ert lidande i förening med de många, synbarligen resultatlösa, behandlingsmetoderna föranleder den bestämda misstanken, att det i detta fall ej rör sig om en verklig, s. k. "idiopatisk" ischias, utan att Edra smärtor bero på ett organiskt lidande utanför själva nerven (t. ex. i höftleden). Först när orsaken till detta lidande blivit konstaterat (av läkare) kan någon framgångsrik behandling komma i fråga.

Fråga: 1) Vill Idun vara vänlig och upplysa mig om hur man kan borttaga smutsfläckar (troligen skokräm) från ljusflamlig björkmöbel så att man kan få den blank och fin. 2) Hur en god knäck med mandel beredes?

Mångårig lösnummerköpare.

Svar: 1) Märken efter skokräm på polerade möbler brukar vanligen gå bort om man gnider med fotogen. — 2) Recept på knäck med mandel: 2 dcl. tjockgräde, 2 dcl. sirup, 2 hgr. strösocker, 3 msk. finstötta skorpor, 100 gr. sötmandel. De tre första ingredienserna hällas i en kastrull och få under omrörning koka, tills blandningen börjar stelna, eller tills en droppe därav stelnar i vatten. Då iröras skorpsmulorna, och när massan kokat ytterligare i 5 min. iblandas den skällade och hackade mandeln. Knäcken upphålles i små veckade pappersformar.

Fråga: Tillåter mig härmed fråga om ett råd emot nedannämnda obehag. Sedan ett halvt år tillbaka besvärar jag av en aldeles för riklig salivavsöndring under sömnen. Detta har till följd utgjutning på örngottsvaret, vilket är både ohygieniskt och sär-

Dagen efter.

Dagen efter blir det alltid en och annan gång till och med för den bästa ibland oss. Men det behöver icke längre bereda Eder obehag om Ni bara tar ett par Globoidtabletter. Efter 10 min. är all trötthet och olustkänsla borta. Fråga bara dem, som prövat Globoid och Ni skall få höra. Kom ihåg namnet "Globoid".

Globoid är den bästa hjälpen mot förkylning, huvudvärk, reumatism, tandvärk, ischias, gikt, nervsmärtor o. d. Globoidtabletterna äro ovala och därför lätta att ta in. Användas på kliniker och sjukhus. Fråga Eder läkare om Globoid. Erhålles å apoteken (utan recept) i flaskor om 20 eller 40 tabl. å 1/2 gr. Pris pr flaska 1:25. resp. 2:40.

deles obehagligt. Tacksam för svar. V. B.

Svar: Inköp på apotek för 25 öre tannin (garvsyra), lös upp därav ungefär så mycket som täcker en 2-öring i ett halvt glas vatten. Innehållet tages i klunkar, vilka behållas i munnen någon stund, varefter det utspottas (farligt att förtära). Allt detta innan Ni går till vila. Meningen är att tanninlösningen skall inskränka den alltför rikliga salivation varav Ni tydligen lider.

Fråga: 1) Är siden- eller yllekäldning lämpligast på begravning? 2) Verkar det opassande att behålla floret för ansiktet medan man bevisar en konsert i en kyrka?

Den beslöjade Damen.

Svar: 1) Döm efter uttrycket att "kläda sig i säck och aska". Från ett sådant tillfälle åtminstone bör väl den mänskliga flärden vara bannlyst. 2) Knappast om man har lösnäsa eller är på annat sätt deformerad. Allvarsamt talat är det nog tillåtet för en dam att i ty fall handla som hon tycker vara lämpligast för useendet.

Fråga: Har möjligen någon av Iduns läsekrets hört talas om "svart malen", dess skadegörelse och något skyddsmedel däremot. Upplysningar emottas tacksamt av Mångårig prenumerant.

Svar: Av matfjärilar finnas så ofantligt många arter, både med ljus och mörk färg (därav kanske namnet svartmalen, ty någon mal med det namnet förekommer inte). Det är larverna av en del av dessa matfjärilar, som åstadkomma stor skada på yllekälder m. m. om de få vara i fred. Därför piskas sådana kläder noga på våren och förvaras under den varma årstiden i täta skåp eller kistor, oftast med något starkt luktdande medel, såsom kamfer eller naftalin o. d. för att skrämma bort malen.

Fråga: Ämnar vistas i Rom ett par månader i vinter; vore tacksam få uppgift på ett par goda, ej alltför stora hotell därstädes, till moderat pris och med värmeledning?

E. Svar: Kan visserligen lämna adress på ett par goda hotell i Rom med värmeledning, men de äro ej billiga. Vill ni ha vad man kallar moderata priser får ni bo på ett hotell utan värmeledning, vilket nog har sina mindre angenäma sidor. Av den förstnämnda kategorien äro Hotel Minerva, Hotel Windsor och Hotel Hassler. — Hotel Santa Chiara (vid Panteon) är ett gammalt enkelt hotell. Så finns det en norsk utmärkt bra pension — Laura Larsen, via Valadier 23. Där finns det antagligen rum till moderata priser. — Med anledning av det kyrkliga jubelåret är det i år mycket svårt om rum i Rom, så bäst beställa långt i förväg. Just nu står en annons i Idun (nr 43) av en svensk dam i Rom, som erbjuder rum med eller utan pension samt värmeledning. Fru Alma Öberg, Cola di Rienzo 19 II.

Fråga: Var lämnas undervisning i labiologi? Och kan man lära sig fullständigt avläsa talet från den talandes mun?

Olycklig.

Svar: Vänd er till Svenska Föreningen för Dövas väl, Smålandsgatan 20, Stockholm. Där ges kurser i labiologi och alla upplysningar angående sådan undervisning meddelas.

Fråga: Finns något sätt att putsa knivar som ej är så tidsödande och odrägligt som det vanliga med skursten? Jag sköter mitt lilla hushåll och hem själv och önskar underlätta detta arbete så mycket som möjligt då jag är Självförsörjande.

Svar: Ett snabbare och mindre "odrägligt" sätt är att fukta en kork, doppa den i kraftskurpulver och därmed gnida knivbladen. —

Härlig, uppfriskande gymnastik till musik

(Iduns 5 minuter)

Rörelserna valda av Gymnastikinspektis Elin Falk.

N:o Z 149, pris kr. 6:—

Skönhet och hälsa eftersträvar varje kvinna och det är av stor vikt för hennes välbefinnande och trevnad, om hon kan behålla sin kropp ung och spänstig. Bästa medlet till detta mål är gymnastiken.

FÖRENA NYTTA MED NÖJE

och ofra därför 10 minuter varje morgon till en gymnastikstund för att känna Eder frisk och kry hela dagen.

De olika gymnastikrörelserna till musik (10 i alles) finnas noggrant illustrerade och beskrivna å det konvolut, som skivan ligger i.

Samtliga rörelser ackompanjeras av särskilt avpassad musik och föregås av behövlig instruktion. Utförligt illustrerat prospekt gratis och franco.

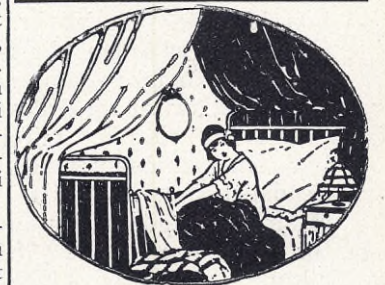
MANLIG HEMGYMNASTIK

av Bertil G:son Uggla även upptagen å en skiva N:o Z 148. Pris kr. 6:—

SKANDINAVISKA GRAMMOPHON A.-B.

OPERAHUSET - STOCKHOLM

Ombud å alla större platser.

DUNTÄCKEN MADRASSER

göra sängkammaren till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

Täckfabrik Fjädderränseri

KALODERMA
RIS-PUDER
GELÉE
TVÅL

FÖR HUDENS RATIONELLA SKÖNHETSVÅRD
F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE i. B.

Svenska Kyrkans
Mission

1874 50 år 1924

Till jubileet den 3 november utkomma:

GUNNAR BRUNDIN:

En missionerande kyrka.

Svenska Kyrkans mission genom 50 år. Häft. kr. 5:25, klotb. kr. 7:—.

J. E. NORENIUS:

Bland zuluer och karanger.

Femtio års missionshistoria från Svenska Kyrkans fält i Sydafrika. Del I. Häft. kr. 3:25, klotb. kr. 4:75.

HERMAN SANDEGREN:

Svensk mission och indisk kyrka.

Historisk skildring av Svenska Kyrkans arbete i Sydindien. Häft. kr. 4:25, klotb. kr. 5:75.

I varje bokhandel.

SVENSKA KYRKANS
DIAKONISTYRELSES
BOKFÖRLAG

Rottingstolar iflätas.

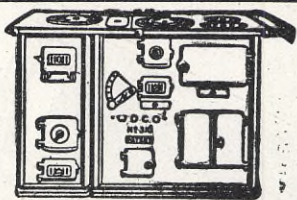
Hantverkshemmet för blinda kvinnor, Klara Ö. Kyrkog. 3, Sthlm. Tel. 133 71.

AKTA SPETSAR

alla slag till billiga priser i Teneriffa Magasinet, 5 Biblioteksg.

Besök Strumpspecialisten

Regeringsgatan 25, 1 tr., Stockholm.
 Strumpor, Koftor, Underkläder till extra billiga priser.

Effektivaste värmeledningspipisar

WOCO

Begär offert.

WOCO-VERKSTÄDerna, Motala.

Det existerar ej

något mera uppfriskande än

CARUSO
 tabletterna

SPIRELLA-SKORSETTEN

är oöverträffad i hållbarhet, smidighet och elegans. — Ettårig garanti. Beställ genom

Fru Berta Nessén

Skeppareg. 44, Tel. Norr 285 02. Stockholm.

SPRINGMADRASSER

och **STÄLMÖBLER**

Ny illustrerad katalog med stor prissänkning från 15 mars på begäran gratis och franco.

SKAND. SÄNGRESÄRFABRIKEN
 Tel. 344. Karlstad. Tel. 344.

Så fort ni kan bör ni skaffa er sådana bordknivar, som ej behöva skuras. De finnas av flera olika slag.

Fråga: Var god säg mig vilken resehandbok är den bästa för Italien. Hur mycket bör jag beräkna för dag, då jag önskar resa bra men ej luxuöst.

Intresserad.

Svar: Av den välkända Bædeker-resehandboken finns det endast äldre upplagor för Italien, och man kan ej rätta sig efter de priser, som stå där. En ny och bra resehandbok är *Griebers Rejseführer* för Italien, men det är olika böcker för olika delar av landet. Den finns endast på tyska språket.

Ni måste beräkna i kostnader pr dag utom resebiljetterna minst 8 à 10 svenska kronor. Där i beräknat mindre färder och nöjen.

Fråga: Kan Idun eller någon av läsekretsen säga mig, var man kan erhålla uppritade mönster till smal uddspets, event. även mellanspets, för knyppling. Eller finns någon som ritat upp mönstret efter medfört prov? Tacksam för svar. **Knyppling 23.**

Svar: Hos Buttericks finnas olika sorters böcker för knyppling med mönster. Att låta upprita ett knypplermönster efter prov ställer sig ganska dyrbart. Möjligen kan ni få det gjort i Vadstenaboden, Regeringsgatan.

Fråga: Var skall man köpa knyppletråd? Skall det alltid vara linnetråd? I den staden jag bor finns ej särskild tråd att knyppla med och den andra är så dyr.

Inga—lill.

Svar: Säkrast är att rekvirera knyppletråd från Vadstenaboden Regeringsgatan 22, Sthlm. Man använder ju helst linnetråd men D. M. C:s merceriserade bomullstråd i härvor duger också.

Fråga: Tituleras en student "Kandidat" även om han inte är vid universitet eller tänker taga någon kandidatexamen?

Våren 1924.

Svar: Nej, inte om ej titelfångan är alltför utpräglad.

Fråga: Kan det anses oartigt av en herre, som med sin dam befinner sig på en restaurang, att lämna denna sin dam några ögonblick efter vederbörlig ursäkt, för att på annat ställe i samma sal hälsa på en gammal god vän (dam) som också befinner sig där med sitt sällskap?

Dispyt.

Svar: Icke om besöket hos det andra sällskapet är mycket kort, på sin höjd tre minuter.

Fråga: Är det skadligt för rummen att ej sätta in dubbelfönster? När det gäller kylan, är det onödigt, ty rummen äro mycket varma.

Svar: Om rummen äro tillräckligt varma ändå, är det bara bra och fördelaktigt att ej ha dubbelfönster. Luftväxlingen blir därigenom så mycket bättre till fromma för både människor och eventuella växter.

Fråga: Vart skall man hänvända sig för att få sälja en antik sidenschal, stor med handbroderi å ett hörn jämte fransar runt om? — Vad värderas en dylik schal till — ungefär?

A. A. 1924.

Svar: Ni kan fråga i någon större antikaffär men de vilja naturligtvis se schalen innan de kunna säga något. Priset beror alldeles på i vilket tillstånd schalen befinner sig, om den är väl bibehållen, vilken färg den har m. m. Priset på dessa schalar variera mellan ungefär 50 kr. till över 100 kr.

Fråga: Skulle någon av Iduns vänliga läsare vilja giva mig upplysning om en värdinnas plikter i ett hem. Har genom rekommendation erhållit en dylik plats, men känner mig främmande inför

Kalle Settsen, idrottspamp.
 Frågar efter dagens kamp:
 Tror Ni man blir först i mål,
 om man ej har Florodol?

Smidigheten och spänstigheten

under mannaåldern kunna ej behållas utan en rationell hudvård. Florodol renar porerna och verkar synnerligen välgörande genom sin balsamiskt-antiseptiska sammansättning.

För alla åldrar lämpar sig Florodol lika väl. Dess milda, cremeliknande lödder stimulerar hudverksamheten och tillför huden sådana ämnen, som förläna en smidig sammetsmjuk och vaccher hy. Den idealiska hudtvålen är och förblir

FLORODOL

— den verkliga skönhetsvålen.

PARFYMERI FLORA,
 GEFLE.

Kontrollant: Fil. dr Sten Tyden.

Du behöver varken köpa mig ny kappa eller dräkt i år. Örgryte Kemiska skall få tvätta min gamla dräkt och kappa från förra året, ty de göra det så bra. Elegant blir jag — var säker på det.

ÖRGRYTE KEMISKA
TVÄTT- & FÄRGERI A.B.
GÖTEBORG

Nya fakta

om vitare tänder, som Ni borde ha reda på.

Millioner människor ha nu fått vitare tänder. Man ser dem överallt. Lägg märke till huru mycket dessa betyda för utseendet.

Vi erbjuda Eder ett prov, som skall visa Eder sättet att få sådana tänder.

Man bekämpar beläggning.

Man känner en klabbig hinna på tänderna. Trots tandborsten stannar mycket därav kvar på tänderna och intränger i håligheter. Denna beläggning missfärgas och bildar en matt yta. Därför synas tänderna mörkna.

Denna beläggning icke allenast förstör tändernas utseende, den angriper dem även. Den är orsaken till de flesta tandåkommor. Vanlig tvåhålligt tandkräm kan icke effektivt bekämpa den.

Beläggningen kvarhåller matrester, som jäsa och bilda syra. Den håller syran i ständig beröring med emaljen och förorsakar frätning. Den är en riktig härd för milliontals sjukdomsfrön. Beläggningen är således orsaken till orena och osunda tänder.

Tandläkekonsten har under de senaste åren funnit två effektiva sätt att motarbeta tandbeläggning. Medelst dem dels

upplöses beläggningen, dels avgnides den utan skada för emaljen.

En ny epokgörande tandpasta har därför framställts för att möjliggöra dessa metoders dagliga tillämpning. Dess namn är Pepsodent. Det rekommenderas numera av ledande tandläkare i varje land, och folk som förstå att värda sina tänder använda det redan.

Betydelsen av fruktdiet.

Pepsodent är baserat på en betydelsefull princip. Invånare i sydliga länder, där man äter mycket frukt dagligen, lida sällan av tandåkommor. Många folkslag äro berömda för vackra tänder. Vetenskapen har upptäckt orsaken. Genom användning av Pepsodent vinner man två gånger dagligen samma effekt som med frukt.

Sänd in kupongen i dag för en 10-dagars provtub. Märk huru rena tänderna kännas efter dess användning. Märk frånvaron av den klabbiga hinnan. Se huru tänderna bli vitare, allteftersom beläggningen försvinner.

Ni kommer säkerligen att ångra Eder, om Ni dröjer med detta försök. Klipp ur kupongen nu.

Skydda emaljen!

Pepsodent upp-löser tandbeläggning, avlägsnar den sedan med ett medel betydligt mjukare än emaljen. Använd aldrig tandmedel vilkas grova beståndsdelar måste döljas med tvål eller annat smörjmedel.

Pepsodent

VARU-

Den nya epokgörande tandpasta.

Ett vetenskapligt sammansatt tandmedel, numera föreskrivet av alla framstående tandläkare.

Heltub kr. 1:25. Dubbeltub kr. 2:25.

10 DAGARS TUB GRATIS

1299

Eneqvist, Holme & Co. A/B, Vasagatan 15-17, Stockholm

Sänd en 10-dagars tub till

Namn: .....

Adress: .....

Skriv fullständig adress. Skriv tydligt. Endast en tub till samma familj. Idun 2/11

en del åligganden. Min blivande husbonde, är en äldre herre, och dessutom finnes i hemmet en gammal fröken som har full inackordering, vilken skall jag bjuda maten först av dessa? Finnes kanhända någon bok att köpa som kan vara till hjälp för mig. Synnerligen tacksam för svar är

38-åring.

Svar: En värdinnas plikter kan egentligen uttryckas med tre ord: Ordning, omtanke och sparsamhet. Naturligtvis skall hon se till att maten blir god och välagad samt serveras punktligt vid ett prydligt och inbjudande bord och göra allt så gott och trevligt, som husbondens ekonomi tillåter och hans önskningsfordra. Angående den främmande damen, bör hon som äldre dam bjudas först vid bordet.

Det finns flera böcker om hemmets ordnande och sysslor, men någon speciell bok om värdinneplikter för en anställd värdinna kanske ej finnes. Vad värdinnan har att iakttaga vid större festligheter, isynnerhet vid middagsbjudningar, brukar angivas i de större kokböckerna.

Fråga: Var i Stockholm kan man få äkta mattor lagade.

Prenumerant.

Svar: Hos Karimo, Birger Jarlsgatan 10 i tr., utföres lagningar av äkta mattor.

Fråga: Har haft en bror i högt uppsatt ställning som tillförde sin fru en aktad titel. Efter hans död gifte hon om sig med en man i låg samhällsställning. Är nu skild ifrån honom. Har hon nu rättighet att återtaga sin första mans namn med åtföljande titel? Eller kan man på laglig väg hindra detta?

Syster.

Svar: Med titeln kan hon göra hur hon själv vill, men med namnet är det en annan sak, eftersom hon av sagt sig det genom att ingå ett nytt gifte. Vill hon nu återta sin första mans namn måste hon inlämna ansökan därom hos närmaste myndighet.

LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

Svar till "Självförsörjande Skånska". Då jag läste Er fråga fäste jag mig särskilt vid "Är ej längre ung". Jag är 28 år, varit gift i 6 år och är mor, har aldrig haft en tanke på att jag inte är ung längre. Är själen ung känner man sig aldrig för gammal, varken till det ena eller andra, fast inte behöver man kokettera precis utan vara naturlig, det vinner man mest med, hörde jag min man en gång säga.

Tror att det var "Signal Berm" som en gång skrev "Lycklig den som har barnasinnets kvar" om ni då är förnöjd och tacksam över att ni inte bundit Er vid en man som säkert inte var den "rätte" då Edra känslor äro för alltid borta, behöver ni inte fälla några tårar. Vem är Vem.

Svar till "Musikvän". Ni menar förmodligen "Stormen" (L'Orange) av Weber, utgiven på Elkan & Schildknechts förlag, finns i alla välsorterade boklädor.

Fru A. B.

Svar till 22-åring. Synd om er, som är självförsörjande och har den där värken över ögonen, som läkarne förgäves ordinerat pulver och massage för. Enköpingsdoktorn betonade alltid, att orsaken till flera självförsörjandes onda, låg däruti att de inte skötte sig rätt under fritiden, utan lade sten på börda för sin trötta kropp och själ med olämplig sysselsättning. Han förordade vila och frisk luft. Se till att ni dagligen ett par gånger är ute i frisk luft. Och vila sedan ni slutat arbetet.

Det skulle aldrig falla mig in

att köpa något annat margarin än Melange eller Orange. Jag vill vara säker på att det margarin jag får är fullt upp lika fint som smör både i arom, användbarhet och näringsvärde. Och det är ju bara när jag har Agras Melange eller Orange.

Ett dåligt margarin kan icke ens ersätta sekunda smör, medan ett verkligt fint margarin har alla smörets fördelar men inga av dess nackdelar. Köp i dag ett paket MELANGE — ett smörblandat margarin av högsta märke ej att förväxla med sådana med låg smörhalt — eller ORANGE — det högklassiga växtmargarinet — låt det opartiskt provas i Edert hushåll, och Ni har funnit vägen till att spara utan att försaka.

Margarinet utan Margarinsmak

Melange

A.-B. AGRA MARGARINFABRIK
Stockholm

Bensintvätta Vävskedar

På 2 å 3 dagar Dräcker och Kostymer.

Norrköp. Kem. Tvätt

9 Hötorget (nedom Hallen). 4 Hantverkaregat. Stockholm. Tel. 12 29.

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspannare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos.

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik, Borås. Rikstelefon 10 28. Exp. till landsorten mot postförskott.

Reumatism

Kvalfulla reumatiska och andra smärtor få ögonblicklig lindring vid användning av några droppar av Sloan's Liniment. Det verkar som trollkraft — ingnidning obehövlig. Fås på alla Apotek.

Valuta för pengarna giva

MALMÖ

de enastående slitstarka.

Sitt inte med handarbete, som frestar ögonen. Har ni något som är oundgängligt, såsom sömnad, lagning, så låt någon annan göra det, och få litet förtjänst. Gör då själv rörligt arbete, borsta edra kläder och skor, torka edert golv etc. Se till att edra lampor och ljus inte brinna med för skarp låga. Undvik sena bjudningar och dylika kvällsnöjen. Jag vet två damer, som hade mycken huvudvärk, men blevo så vanda därvid att de togo det lugnt. Men den ena var mycket ivrig att läsa och den andra vurmade för handarbeten och ingen av dem var just mycket för att promenera. Så jag misstänker att båda två voro för litet ute i friska luften.

Ebon.

Sign. Persefone har av en av Iduns läsare erhållit en bok, som tillsändes henne, så snart hon uppgett namn och adress för red. Till "Skånsk konstövning" och "22-åring" ha svar inkommit, som utfås mot insändande av namn och adress.

Med förenade krafter.

(Forts. och slut.)

Hon hörsammade hans önskan, satte sig ned vid flygeln, anslog några ackord och tagande Beethovens Adagio såsom tema, övergick hon småningom till fria fantasier, glömande det nuvarande för att hängiva sig åt forna tiders minne; hennes toner berättade om Björkeby, de talade om solens glitter på insjöns spegel och om terrassens doftande blomster, de beskrev höststormens vilda framfart kring den gamla byggnaden med de gnisslande väderfilöjarna, stormen drog bort, man hörde vågskvalpet mot marmorvillans fot och fiskarnas rytmiska sång som avbröts av Ave Maria klockans ljud, denna dog bort och Dei Profundis ljöd högtidlig, gripande och så doftade åter rosorna på Björkeby och svalorna sjöngo sin jublande aftonsång — en sång som åter upplöstes uti Adagiots slutackord.

Magda reste sig upp och mötte Stenows blick.

"Men fröken, vad fattas er", frågade han, då han såg hennes ögon glänsa av mödosamt tillbakahållna tårar.

"Ingenting, barnsligheter", svarede hon.

"Fröken Hegner, ni har alltid påmint mig om någon, men vem

det var har jag ej kunnat ihågkomma; i kväll blev det med ens klart för mig. Ni påminner mig om en för flera år sedan, avlidnen kär vän greve Otto v. Hegern."

Magda spratt till och bleknade.

"Jag har ej hört något från hans familj på långa tider; han var änklings när han dog; ni är ju från samma provins fröken, vet ni något om denna familj?"

"Nej — ja, det vill säga ursäkta mig, men jag känner den inte", stammade Magda pinsamt förlägen och steg upp för att avlägsna sig.

"Hm! märkvärdigt", mumlade gamle Stenow, "vad gick åt henne, måtte varit en sårbar punkt. Men det är en frappant likhet mellan henne och Otto Hegern; skulle ändå han, som var en sådan gentleman, måhända — ?"

Magda var upprörd, skulle hon röjas, nej det fick ej till något pris ske, om det krävdes finge hon anförtro sig åt Stenow, som varit faderns vän, hon motsåg med bävan det alternativ att lämna denna fristad; säkerligen skulle hon ej ännu en gång hava samma tur och finna en dylik undan gömd vrå. Vem ville dessutom ha en grevinna till guvernant.

En tid därefter fick Stenow följande epistel:

Högvälborne herr Baron.

Som svar å Eder ärade skrivelse av den 13 dennes, får jag nämna att det grevliga godset Björkeby f. t. står under administration; att greve Otto v. Hegern befinner sig uti utländsk krigstjänst samt att fröken Magda v. Hegern funnit ett hem hos sin faster, fru änkegrevinnan Hjelm, född v. Hegern.

Har äran teckna H. H. Barons ödmjuka tjänare
A. B. Appelbom f. d. inspektör.

Thermogène

är ett verksamt smärtstillande medel vid rheumatism, ryggskott, hosta, bronchit, inflammation i hals och njurar, styvhet i halsmuskulerna samt förkylning.

Begär i närmaste apotek, färgkemikalie- eller sjukvårdsaffär vår förseglade originalförpackning, bärande tillverkarens nedanstående signatur.

Kronor 1.25 pr paket.

Fundenbom & Co

Husmödrar!

Nedbringa hushållsutgifterna och prova
KAFFETILLSÄTTNINGEN

"SANA"

Är tillverkad av uteslutande vegetabiliska ämnen. Välsmakande! Hälsosamt! Besparande! Sana är förordat av läkare. — Använd Sanatillsättning, 1 del till 2 delar rostat och malet kaffe (1 paket SANA till 1/4 kg. kaffe). Er ekonomi och Er hälsa skola båda må väl därav. Övertyga Eder självi! Köp i dag ett paket om 125 gram å 25 öre hos Eder handlande.

En gång försökt,
oumbärlig!

Svea Kaffetillsättnings A.-B.
STOCKHOLM
Tel. 2257.

Partinederlag:
Malmö: A.-B. Adolf Faxé.
Tel. 4882.
Göteborg: Olof Glénne &
C:o, A.-B.

En sådan glädje

det är att borsta skor. Gör därför som jag — använd **Terro**. I strålande glans kan ingenting mäta sig med **Terro**. Med **Terro** blir skoputsningen ett nöje.

30 öre pr stor ask
eller stor tub.

Terro Sko-Kräm

"Jaså hon befinner sig hos det där gamla trollet Eleonora Hjelm, stackars flicka! Får höra efter henne!"

Efter ett par dagar hade Stenow skaffat sig upplysning om, att fröken v. Hegern ej vistades hos sin faster och således började en misstanke, som uppstått inom honom att Magda v. Hegern och fröken Hegner måhända var en och samma person, att mer och mer bekräfta sig.

"Stackars barn; men vad är detta för ett vansinnigt företag? Att söka sin utkomst som guvernant. Jag kan förstå att livet hos det gamla trollet ej var särdeles lockande, men ändå!"

Efter några dagar for han åter till Bräcklinge, fast besluten att taga reda på huruledes det förhöll sig egentligen och för att erbjuda sin hjälp.

Efter middagen manövrerade han så skickligt, att Magda och han befunno sig ensamma uti ett av rummen och där sade han, i det han lämnade henne f. d. inspektörens brev.

"Läs detta fröken, och säg mig vad ni tänker härom?"

Magda förstod att hon var röjd och att hon nu måste säga allt.

"Näväl, baron Stenros, det är som ni tror, jag är verkligen Magda v. Hegern. Jag hoppas att ni ej förräder mig. Se här mina skäl, som jag tror ni skall gilla."

Hon omtalade affärernas olyckliga ställning, deras förtvivlan vid tanken att nödgas avyttra Björkeby, Tornbergs hjälpsamhet och deras beslut att gå i frivillig landsflykt, för att härigenom kunna låta sakerna rangeras. Hennes bror var ej missbelåten med sin verksamhet; hon för sin del var innerligt tacksam att hava undgått de vedervärdigheter, som hon trots sig få att kämpa mot under sina förändrade levnadsförhållanden; hon var uppfylld av erkänsla för denna medgång, som hon haft uti deras motgång och så betonade hon särskilt som det stora, strålande hoppet som uppehöll deras mod, tanken på att en gång få återvända till det älskade hemmet.

"Två år hava redan gått och så oändligt fort", tillade hon.

Stenow lyssnade rörd till hennes berättelse.

"Kära Magda, ni tillåter mig ju för gammal vänskaps skull att kalla er så, jag högaktar bådas

Börja
Er dag förståndigt!

Använd vid morgontoaletten

ELFSTRÖMS SVAVEL-TJÄRTVÅL N:1

Den tillför huden stimulerande och närande ämnen. Er hy behåller hela dagen ett morgonfriskt och ungdomligt utseende. Säljes överallt å 1kr.

ELFSTRÖMS TEKN. FABRIK
GEFLE

Ett tusen nio hundra tjugo och fyra

är efter modern tideräkning ha förlutit innan

ELIT-EXTRA

ett smörbl. marg. som fullt är mejerismörets jämlike, kunnat framställas ELIT-EXTRA är något alldeles enastående, som Ni i eget intresse bör pröva redan i dag. Det kostar endast Kr. 2.50 pr kg.

Pellerins

Lilli Carlsons Polkahår

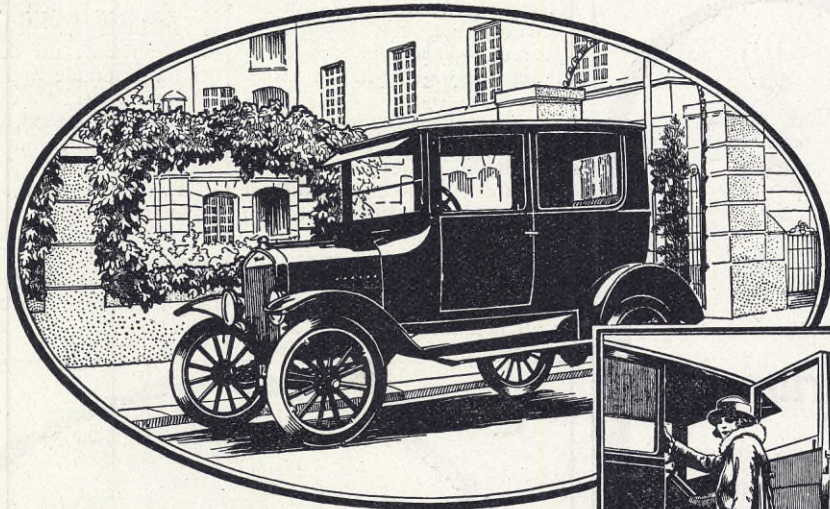
TAPISSERIAFFÄR,
Sigtunagatan 3, Stockholm, hörnet av Odengatan. Originella handarbeten. Billiga mönsterritningar. Även egna kompositioner. Material till de moderna handknutna mattorna.

klippning och skötsel för damer och barn utföras som specialitet förstklassigt i alla moderna modeller.
Tegnér's Damfrisering
Ingrid Paerén.
Luntmakareg. 99 2 tr. Stockholm.
Tel. Vasa 18889.

Extra billigt!

Ett provparti Näsdukar samt en del Spetsdukar.
DE FÖRENADE SPETSFABRIKERNAS FÖRSÄLJNINGSLOKAL,
Grevturegatan 13 (Hörbutiken) Sthlm.

Har Ni sett den nya Tudor Sedan?

Under den korta tid, den nya Ford Tudor Sedan varit här, har den tillvunnit sig en berättigad popularitet. Den har också en synnerligen tilltalande exteriör och en bekväm, gedigen inredning. De stora fönstren och de breda dörrarna äro endast några av de många praktiska förbättringar som äro vidtagna å årets modell. Övertyga Eder om dess goda egenskaper genom att företaga en provtur. Våra auktoriserade försäljare demonstrera gärna den nya Tudor Sedan.

Ford Motor Company AB
Stockholm

2-dörrars Sedan Kr. 2,900:—, 4-dörrars Sedan Kr. 3,325:—, Kupé Kr. 2,675:—, inkl. gummiskatt för Stockholm, Göteborg eller Malmö. Exkl. leverans- kostnader och frakt till köparens ort.

S 53-450.

ert beslut, det är duktigt och hederligt av er. Ni kan lita på min tystnad, ty jag inser nu de skäl, som tvingat er till namnförändringen."

Brukspatron Lernström fick efter denna dag, ganska ofta tillfälle att smått skämta över Stenow och Magdas vänskap och hennes nåd Lernström av adliga ätten Lagercrona, började finna det kusligt att hennes guvernant möjligen skulle kunna bli friherrinna Stenow.

Tiden gick sin jämna gång, Otto hade avancerat och bytt om garnisonsort. Magda förde ett lugnt liv, då den ena dagen liknade alldeles den andra.

En dag kom ett brev från Stenow varuti han bad henne bli hans hustru.

"Kära Magda", skrev han, "jag vet att det är ett stort offer jag begär, men jag skall uppbjuda all min kraft för att göra er lycklig, och ni bliver dessutom fort åter fri, ty jag är ju gammal. Måhända står ni då åter fortare än ni trodde på ert älskade Björkeby."

Magda förstod hans finkänsla; hon hade å såväl sina egna som å Ottos vägnar, avböjt varje förslag om att Stenow skulle hjälpa dem och nu hade han funnit denna utväg. Nej hon kunde ej bli hans, han var för god och för ädel för att få en hustru, som ej kunde giva honom all den kärlek, som han i så rikt mått förtjänade och denna kärlek kunde Magda v. Hegern aldrig giva honom, ty hennes hjärta fanns där bortom havet under den cypress-omskuggade marmorkällan. Där låg det begravet hos honom, för vem det slog så varmt, hos honom som ägde det så fast att det aldrig mera skulle hava liknande känslor för någon annan man.

Hon skrev således till Stenow, tackade för hans vänskap och godhet, men avböjde hans frieri.

Härefter syntes han ej på Bräcklinge under flera veckor. Brukspatronessan, född Lagercrona, började känna sig lugnare och brukspatronen skämtade över Stenows osynlighet, men Magda ängslade sig över den gamle vännens bortvaro tills hans vagn en vacker dag, körde upp på gården.

Han hade åldrats betydligt, föregav att viktiga affärer upptagit hans tid o. s. v.

"Magda" sade han efteråt, då de befunno sig ensamma, "är det omöjligt? Om ni visste vad jag lidit och sört över ert avslag! Har ni då inget medlidande med mig, vars hjärta ni helt och hållet tillägnat er?"

"Nej Baron, jag hyser för er den djupaste tillgivenhet men er hustru kan jag aldrig bli, varken eder eller någon annans!"

Stenow såg något lugnare ut vid tanken att om han ej finge Magda, skulle ändå ingen annan äga henne.

"Ack så säger ni nu Magda", men när den rätta kommer —"

"Baron", svarade Magda långsamt och lugnt, "den rätta har varit och han är borta, han är död!"

"Stackars Magda, stackars barn, jag skall ej plåga er mera med mina känslor", sade Stenow och förde hennes smala hand till sina läppar.

Härefter kom han som vanligt till Bräcklinge, samtalade alltid lugnt och vänligt med Magda och syftade aldrig till vad som hänt dem emellan. Håret hade måhända grånat och hållningen blivit mera böjd, det var allt som förmärktes. Ännu ett år förflöt i enformig verksamhet.

En morgon kom brukspatron skyndsamt in i matsalen och sade att Stenow plötsligen blivit illa sjuk och skickat bud efter honom.

"Det är visst mycket allvarligt", tillade han sorgset. "Har ni någon

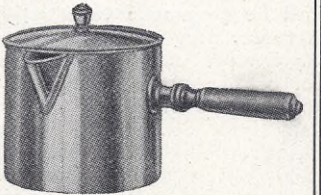
ELEKTRISK
BELYSNINGARMATUR
BELYSNINGSGLAS
HUSHÅLLSGLAS
PRYDNADSGLAS
»PUKEX» UGNSFORMAR
AV ELDFAST GLAS

BÖHLMARKS
STOCKHOLM S6.

Högbergsg. 19-21, Norrmalmst. 4

I 30 år beprövat hudmedel mot köld och solbränna.
Säljes på alla apotek och hos handlande i tuber å 60 öre o. 1 kr.
I parti hos
LARS MONTÉN, Stockholm.

DEGEA

Kokapparater

Hållbara - Eleganta - Billiga

12050a ½ lit. .... Kr. 11: 50
12051a 1 " ..... " 12: 50
12056a 1½ " ..... " 15: —

Aterförsäljare erhålla rabatt.
Ensamförsäljare för mellersta och norra Sverige.

Elektriska Aktiebolaget
Skandia

Butik: Tunnelgat. 14, Stockholm.
Avd.-kont.: Umeå, Sundsvall, Åsersund, Gevle och Karlstad.

M.ZADIG
Shampooing-Pulver
renar håret, borttager mjäll, styrker hårröten, befördrar hårväxten, dess användande är en verklig njutning.

hälsning till honom fröken Hegner?"

"Giv honom dessa rosor", sade Magda och räckte fram några blommor.

Brukspatronen såg förvånad ut, men lovade framlägga dem. Efter några timmar kom ett ilbud från Lernström sägande att allt hopp vore ute och att Stenow önskade se fröken Hegner. Han var mycket svag och man fruktade det värsta. Magda avreste för-tvivlad.

"Tack för att ni kom, kära Magda och tack för edra rosor", mumlade han svagt.

Hon satte sig hos honom, hållande hans hand uti sina händer. Plötsligen slog han upp ögonen och såg på henne, med en lång kärleksfull blick. Härefter försjönk han uti en djup dvala, ur vilken han ej mera uppvaknade.

En plötsligt tilltagande hjärt-åkomma hade orsakat hans oväntade död.

Den uppskakade Magda tryckte en kyss på hans bleka panna och lät halvt medvetlös föra sig tillbaka till Bräcklinge.

Hennes sorg var djup. Hon hade nu mistat honom, den ädla vännen; hon kände sig plötsligt stå så ensam i den vida världen!

"Fröken Hegner", sade brukspatron Lernström en kort tid därefter, "vår avlidne vän Stenows affärsombud har tillskrivit mig, att baron Stenows sista uppdrag till honom var att anmoda min hustru och mig jämte er, att när vara vid testamentets öppnande. Vi avresa om en stund och ni följer väl med", tillade han, i det han såg forskande på Magda.

Alla d. v. s. Lernströms och Magda jämte två avlägsna släktingar till Stenow voro församlade. Den avlidne hade aldrig ägt några syskon och hade inga nära släktingar

Notarien hostade högtidligt, bröt dokumentet och började att entonigt uppläsa de olika bestämmelserna.

Den ene släktingen fick Vikesjö egendom, den andra ett bruk, tjänarna erhöilo rikliga donationer Lernströms några dyrbara tavlor "och, här hostade notarien betydelsefullt", 400,000 kr. som i säkra papper finnas deponerade för min räkning i Sveriges riksbank, testamentärer jag åt min avlidne vän greve Otto v. Hegners barn, sonen Otto, som för närvarande är uti österrikisk krigstjänst och dottern Magda, som under namnet Hegner uti 4 år vistats uti brukspatron Lernströms hem.

Härmed slutade testamentet.

Det svindlade för Magdas ögon och hon trodde sig vara ett offer för en hallucination.

"Tillåt mig vara den förste, som lyckönskar er, min fröken", hörde hon Lernström säga, liksom på ett långt, långt avstånd. Mekaniskt grep hon hans hand och skakade den.

Huruledes hon kom hem till Bräcklinge visste hon ej.

Oupphörligt ljödo uti hennes öron: "Greve Otto Hegners barn 400,000!"

Plötsligt stod det klart för henne! Detta var ju räddningen; det är ju Otto och Björkeby, det är ju således det återskänkta hemmet — ja hemmet! Småningom lugnade hon sig och fann det vara nödvändigt att ögonblickligen underrätta Otto och häradsövding Tornberg om denna oväntade vändning.

Sedermåste hon bereda sig till en förklaring med brukspatronen och hans fru.

Hon anhöll om ett samtal med dem båda och förklarade i kort-het vad vi redan veta, bad om ursäkt att hon påtagit sig ett namn som ej var hennes, samt slutade

med att tacka för den godhet och välvilja som hon åtnjutit på Bräcklinge och vilken hon aldrig skulle kunna glömma. Brukspatronen sade att Stenow innan sin död anförtrott honom allt detta, men tvungit honom att tåga till efter testamentets öppnande, vars innehåll han även delgivit Lernström.

Denna förklaring inbringade brukspatronen en förebrående blick från sin kära hälft. Hennes nåd Lernström född Lagercrona hade i en fart fått en djup respekt för sin guvernant och nästan tackade henne för den ära hon visat hennes ringa hus samt tillade att hon, fru Lernström född Lagercrona, alltid

anatt att hon vore av en förnäm familj.

*

Solen går just ned bakom Björkeby park, rosorna dofta så härligt på terrassen och svalorna flyga, jublande hem till sina bon under tegeltakets kant. Syskonen stå på trappan!

"Magda", säger Otto, hans röst darrar av rörelse, och han kan ej fortsätta.

Men Magda hör ej. Hennes tankar äro långt borta vid tvenne gravar, den ena högt uppe i Norden, den andra vid Medelhavets strand.

Ett problem

som mången husmor har svårt att finna lösningen till, är säkert de vuxna barnens sysselsättning på lediga stunder. Tidsandan är sådan, att barnen gärna dras från hemmet. Biografer, dans och andra nöjen locka dem ut. Dessa oftast mer än mindre dåliga nöjen inverka på det uppväxande släktet så, att de finna vistelsen i hemmet långtråkig.

Men kunna vi då icke på något sätt få ungdomens intresse inriktat på annat än s. k. nöjen? Låt oss försöka intressera dem för studier i hemmet. Ni har en son, som exempelvis har kon-torsplats. Så snart han kommit hem på eftermiddagen och ätit sin middag, är hans första tanke att komma ut och få något roligt. Kunde han manne ej i hemmet finna trevnad i sällskap med far och mor och någon nyttig bok eller något undervisningsbrev i något av de många ämnen, vari vi undervisa?

Ja, första gången vi tala med en ung man om detta spörsmål, kanske han ställer sig ganska oförstående, men när han väl blivit övertygad om, att det kan bli ett nöje att studera, ett nöje, som rent av har en stor betydelse för hans fortsatta utveckling på den bana, han valt, då stäl-ler sig saken förmodligen på ett annat plan. Varje yngling hyser nämligen innerst en längtan att komma framåt, att bli något.

Det räcker i vår tid icke blott att man har en plats och att man sköter den något så när. Skall man komma någon väg, gäller det att ligga i och arbeta. Vår undervisning pr korrespon-dens efter Hermodsystemet är just avsedd för dem, som under dagen är bunden av sitt arbete och som på lediga stunder vill skaffa sig den teoretiska utbildning, vilken för honom öppnar möjligheter till utveckling.

Våra kurser äro så skrivna, att de avlocka den studerande ett visst intresse för studierna — ett intresse, som under kursens lopp stegras. Det är därför inte tråkigt att studera pr kor-respondens hos Hermods. En av våra elever skrev till oss häromdagen: "Innan jag började stu-dera vid Edert institut, fann jag matematiken tråkig och ointressant, men genom Eder under-visning har saken helt förändrats, så att jag kunnat uppnå detta goda resultat."

Vi undervisa bl. a. i följande:

Köpmanskurs
Bokföringskurser
Stenografikurser
Handelskorrespondens
Svenska språket
Tyska språket
Engelska språket

Franska språket
Ryska språket
Maskintekniska kurser
Elektrotekniska kurser
Byggnadstekniska kurser
Lantbrukurser
Mejerikurser

Trädgårdskurs
Lantmannaskolekurser
Folkhögskolekurser
Allmänbildande kurser
Kommunala kurser
Kurser i offentligt uppträdan-de o. talarkonst

Realskolekurser
Studentkurser
Inträdeskurser till olika fack-skolor
Teckningskurser
Målningkurser
Minnes- o. tankeuppövning.

Begär vårt prospekt över det ämne eller den kurs, för vilken Ni har intresse. Ställer Ni Er villrådig om vilken kurs Ni bör välja, så skriv några rader till oss om saken. Vi skola gärna stå Eder till tjänst med de råd och upplysningar, Ni önskar. Ifyller Ni samtidigt bredvidstående kupong, erhåller Ni under 6 månader vår tidskrift "Korrespondens", vilken innehåller uppfostrande och undervisande artiklar — allt lämplig läsning för den vuxna ungdomen.

**Hermods
Korrespon-
densinstitut**

Slottsgatan 53 B, MALMÖ

Sänd mig gratis och utan någon som helst förbindelse å min sida Er tidskrift "Korrespondens" för 6 mån. jämte Edert prospekt över

Namn .....

Ortsadress .....

Postadress .....

(Idun 2/11 1924)

**Hermods
Korrespondensinstitut**

MED OBETYDLIGT ARBETE
 få linoleummattor, bonade möbler och golv
 en varaktig och vacker glans, då de bonas med
GAHNS BONVAX.
 Absolut fritt från frätande
 eller eljest skadliga ämnen.

NAMNET GAHNS
 ÄR EN GARANTI FÖR
 FÖRSTKÄLLEST FABRIKAT.

TILLVERKARE:
 HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG, UPSALA
 KUNGL. HOVLEVERANTÖR.

Alabaster Marmor Skålar

med eller utan montering och upp-
 hängning. Skandinavians största
 lager. Försändes över hela Sverige.

Elegant,
 lugn belys-
 ning, skå-
 len oför-
 gänglig.

Från 20 kr.

A.-B. MARMORKULTUR
 MALMÖ.

Lager: Engelbrektsgränd 14.
 Tel. 765, 762.

**Fyrtornets
 Konserver**

för smörgås-
 bordet

rekommenderas

RADHES ANJOVIS i ostronsås.
 FYRTORNETS SARDINER,
 KAVIAR, MAKRILL, SILL i olja.
 APTITBITAR, VINGASILL i dill.

Fyrtornets märke garanterar högsta
 kval. Tillsä till "Fyrtornet" finnes.

HUSMÖDRAR KÖP

Mört, välsmakande!

KORSETT, bekväm, väl-
 elegant utföres efter Edra egna
 mått till ungefär samma kost-
 nad som en färdig konfektionskorsett,
 vilken aldrig kan passa och därför
 alltid åsamkar Eder otrevnad. Hos
 mig beställd korsett framhäver dess-
 utom de vackra linjerna i Eder figur.
 Beskriv i brev Edra önskemål (hur
 mycket den får kosta) och tygprover
 (nämn färg!) sändas då gratis jämte
 beskrivning huru måtten tagas.

O. ÖBERG, Braheg. 32, 3 tr., Stlm.
 (Tel. Ö. 1925). Ombud antagas!

貨中 Kinamagasinet
 Råsidan 3,50, DUKAR, Flygeltäcken
 Kuddar, Konstsaker, Mattor m. m

Regeringsg. 43 I, Stockholm.
 Riks 30 86.

BOKNYTT

Andarna på Storholms slott av
 Harald Wretman är en äventyrs-
 roman av samma snitt som dus-
 sintals utländska. Den börjar
 med en jaktvecka på en svensk
 herrgård med mystiska skott och
 nattliga signaler och slutar med
 en rafflande förbrytarjakt i Ame-
 rika.

"Våra växter och blommor
 inomhus" av Axel Holzhausen är
 en synnerligen värdefull rådgiva-
 re. Har man en så tillförlitlig
 uppslagsbok behöver man ej kom-
 ma i förlägenhet vid skötseln av
 sina krukväxter. Boken som är
 synnerligen omfattande är försedd
 med över 300 bilder varav en del
 i färg.

Ett stort verk avslutat. Daht-
 bergs Svevia antiqva som under
 flera år hållit på att utgivas av
 Wahlström & Widstrand, före-
 ligger i och med det i dagarna
 utkomna dubbelhäftet 31-32
 komplett.

Moder Jord av William J. Long
 har nu utkommit från Hugo Ge-
 bers Förlag i översättning. Det
 är nu några år sedan W. Long,
 vars popularitet synes oförmin-
 skad, då nya upplagor alltjämt ut-
 komma av hans äldre arbeten,
 framträdde med en ny bok.

En amerikansk anmälan har
 skrivit om "Moder Jord", att den
 är "en utomordentlig, en vacker
 och inspirerande bok".

Asiens underbara värld, Säll-
 samma upplevelser av Ferdinand
 Ossendowski har nu utkommit i
 översättning på Hugo Gebers Förlag.
 Ossendowski är i denna
 stund ett över hela världen be-
 kant namn och hans förra
 bok här lästes ju med ett kolos-
 salt intresse. I denna nya bok,
 som icke är mindre övertyglig
 och spännande än den första, för
 han läsaren till vitt skilda platser
 i Asiens undervärld. Man följer
 Ossendowski på hans forsknings-
 färder till de salta källorna vid
 Jenisej och får lära känna tatar-
 folkens märkliga seder och bruk.
 I lockande färger målar han "Ös-
 terns pärla", "Tigerlandet" kring
 Amurbäckenet, som lär förena
 Nordens och Södens alla behag,
 Sakalin, dit Ossendowski sändes
 för att studera de deporterades liv
 i gruvorna, ger honom stoff till
 uppskakande berättelser om lidan-
 den och umbäranden. I den sista
 avdelningen äro vi med om far-
 liga varg- och björnjakter bland
 kirgisier på Altai's steeper.

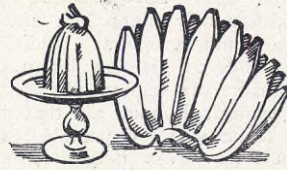
**Mellins
 Food**

är en världsberömd,
 lättsmält kraftnärings för
 barn, ammande mödrar,
 konvalescenter och ålder-
 stigna samt för personer,
 som lida av mag- eller
 tarmsjukdomar. Förör-
 das av läkare. Köpes
 i apotek, speceri- &
 drogaffärer.

Husmödrar!

Vår prislista jämte provkarta å våra
 LIN- & TOWGARNER, samt JUTE-
 GARNER till mattinslag i ett flertal
 färger, erh. gratis o. portofritt. Skriv
 i dag, och Ni skall förvånas över
 våra låga priser!

TORSÄKERS LINBERED-
 NINGS A.-B., Torsåker.

Varje husmor
 med intresse för saken
 får gratis från oss boken

**"142 sätt
 att tillaga
 bananer."**

Pris i bokhandeln kr. 1:50.

Skriv till
 A.-B. BANAN-KOMPANIET
 STOCKHOLM

Handsydda underkläder.
 Barnklänningar, pyjamas, märkning och
 hälsöm mottagas.
 HELMI KRONBERG,
 Kungstensg. 22, I. V. 115 32.
 Stockholm.

För den nyfödde.
 Modellkartongen inneh. alla behö-
 vliga, fina, välsydda plagg. Extra pris
 10 kr. Dubbelsats 18 kr. Presentkar-
 tongen extra 15 kr. Förordad av läkare.
 Obs! 14-årig verksamhet. Fru E. Cas-
 persson, Jerntorngsgat. 3, Örebro.

BESTÄLLNINGAR
Dam- & Barnkläder
 o. KAPPOR emottages Valling. 17 n. b.
 Sthlm. Tel. Norr 110 09.
 Fru MARIA LINDQUIST.

**Akta spetsar, Kinesiska
 broderier och Kuriosa**
 G. H. JOHANSSON.
 Grevturegatan 34 A, Stockholm.
 Tel. Norr 402 04.
 Allt handgjort. Billigaste priser.

ALLA KULÖRER
 men bara en kvalitet
 marknadens högsta.
 ställer
LACKFÄRGEN
RIVALIN
 över all konkurrens
 Saljes hos alla välsort.
 färghandlare
 Fabrikant:
 A.-B. WILH. BECKER
 STOCKHOLM

**Flyglar
 Pianon**
Grotrian Steinweg
 Huvudnederlag för Sverige:
 HIRSCHS PIANOMAGASIN
 (CEDERGREN & Co)
 Tel. 12194 Regeringsg. 26.

Eleg. Möbler
 Stilfulla, välgjorda billiga.
 Bese vår utställning!
Bringholtz
 Sergelgatan 8, 1 tr., Stockholm.

Barnkläder
 för gossar och flickor. OBS! Endast
 bättre kvalitet. Egen tillverkning av
 svenska varor.
 NANCY CEDERBERG.
 25 Västerlånggatan, Stockholm.
Handtryck
 på sammet, siden, bomull m. m. till
 kläd., hattar, dukar o. draperier ut-
 föres billigt och raskt av
 BRITA BLUMENTHAL,
 Regeringsg. 56, Stockholm. Tel. 2988.

Kjolplissering
 Maskinmärkning, hälsöm och brodering.
 Ingeborg Lindeberg, Specialateljé,
 Mästersamuelsgatan 32, Stockholm.
 Order till landsorten omgående.

Dräkter, Kostymer
Kappor, Överrockar
 som kemiskt tvättas hos oss
 garanteras bli till belätnhet

LUNDBY
 Skönfärgeri & Kem.
 Tvättanstalt, Göteborg
 KUNGL. HOVLEVERANTÖR

Varpå det beror?

Jo,

att annonsering lönar sig så bra
 i den dagliga morgontidningen
 Östergötlands Dagblad?
 därpå beror det, att tidningen
 har en synnerligen stor och
 köpstark läsekrets ej bara
 inom Östergötland utan även
 i närgränsande delar av såväl
 Södermanland som Småland.

Östergötlands Dagblad

läses överallt inom sin stora
 vidsträckt spridningsrayon.
 Huvudkontor: Norrköping.

*Är rostig din sonora röst
och sorgligt hest i hals och bröst
hjälpes det dock på ett litet "kicks"
med en smaklig liten*

H&S

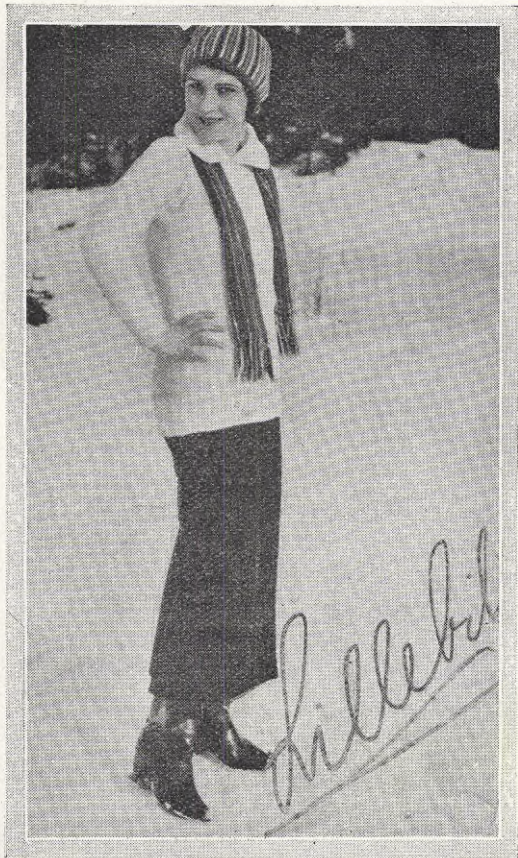
AUNA

*högsta märket
smörblandning*

är en beprövad vara, som fått
husmödrarnas förtroende och
håller vad den lovar.

Pris kr. 2:50 pr kg.

NYA MARGARIN A.-B SVEA.

Hur bevarar Lillebil sin skönhet?

Jo, genom dagligt användande av

*Det er mig en glæde at kunne anbefale et saa fortrinlig middel som
Millidin-hudcrème. Den forkjöner og beskytter huden.*

Stockholm den 16 Sept. 1924.

Lillebil Ibsen.

Millidin-hudcrème finnes att tillgå som dagcrème (torr), natterème (fet). Pris per tub Kr. 0:85.

Finnes ej Millidin-hudcrème å Eder plats sändes den mot postförskott från

MILLIDIN-FABRIKEN A. B. - HÄLSINGBORG

NEDERLAG: NILS F. ENGSTRANDH & Co, Brunkebergstorg 9, Stockholm. Telegr.-adr.: ENGCO. Telefon: Norr 121 05.

Makaroni med katrinplommon

200 gr. svenska makaroner, 1½ lit. vatten, ½ msk. salt, ½ lit. mjölk, 1 hg. katrinplommon, ½ lit. vatten, 3 msk. socker, 2 ägg.

Beredning: Makaronerna kokas först färdiga i det saltade vatten (c:a 20 min.), spolas i durkslag med friskt kallt vatten, som får avrinna. Katrinplommonen kokas i sockervattnet, c:a 20 min. och slås upp att kallna. Sockerlagen tillvaratages.

Formen smörjes med smör, 1 varv makaroner lägges i botten, sedan katrinplommon och däröver ett lager makaroner. Sockerlagen slås över, mjölken och äggen vispas samman och hälles över puddingen, vilken insättes i varm ugn och gräddas ungefär 1 timme.

Om så önskas, hälles litet madeira över puddingen.

PROESSORF

YEMA

Kall och rå luft

är en ömtålig huds farligaste fiende. Det effektivaste försvar mot denna finner Ni i YEMA hudcremetvål, som icke allenast skyddar en ömtålig hy utan samtidigt förbättrar densamma. Gör all hudcreme överflödigt.

*
Säljes överallt.
Pris 1 kr. pr st.
*

PARFYMERI SJÖBERG
MALMÖ

Stockholmskontoret:
26 KARLAVÄGEN 26
Telefon: Norr 263 73. Norr 263 74.